

บทที่ 2

สินเชื่อเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ และการออกหุ้นกู้ในไทย

ลักษณะการให้สินเชื่ออสังหาริมทรัพย์

ในปัจจุบันการให้ประชาชนกู้ยืมเงินเพื่ออสังหาริมทรัพย์ สถาบันการเงินต่าง ๆ ที่มีบทบาทในการให้กู้ยืมเงินแก่ประชาชน คือ ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารอาคารสงเคราะห์ บริษัทเงินทุน การเคหะแห่งชาติ บริษัทประกันชีวิต บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ ธนาคารออมสิน โดยสังเกตได้จากสัดส่วนของการให้กู้ยืมเพื่อที่อยู่อาศัยดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยแก่บุคคลทั่วไปคงค้าง ณ วันสิ้นปี 2530 - 30 มิถุนายน 2537

แหล่งเงินทุน	ปี 2530		ปี 2531		ปี 2532		ปี 2533		ปี 2534		ปี 2535		ปี 2536		30 มิ.ย. 2537	
	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%
1. ธนาคารพาณิชย์	31,658	62.50	48,921	67.55	69,304	68.68	95,278	69.04	124,968	68.86	165,435	68.15	225,919	67.74	263,852	67.59
2. ธนาคารอาคารสงเคราะห์	8,891	17.55	12,100	16.71	17,376	17.22	25,959	18.81	35,118	19.35	48,968	20.17	68,105	20.42	81,309	20.83
3. บริษัทเงินทุน	4,838	9.55	5,816	8.03	8,542	8.47	10,035	7.27	14,641	8.07	17,918	7.38	27,930	8.37	33,132	8.49
4. การเคหะแห่งชาติ	2,716	5.36	2,590	3.58	2,182	2.16	2,756	2.00	2,396	1.32	5,506	2.27	6,492	1.95	6,461	1.66
5. บริษัทประกันชีวิต	954	1.88	1,085	1.50	1,433	1.42	1,743	1.26	1,930	1.06	1,849	0.76	1,723	0.52	2,084	0.53
6. เครดิตฟองซิเอร์	999	1.97	1,322	1.83	1,478	1.46	1,604	1.16	1,739	0.96	2,460	1.01	2,701	0.81	2,831	0.73
7. ธนาคารออมสิน	601	1.19	587	0.81	590	0.58	627	0.45	683	0.38	632	0.26	648	0.19	684	0.18
รวม	50,657	100.00	72,421	100.00	100,905	100.00	138,002	100.00	181,475	100.00	242,768	100.00	333,518	100.00	390,353	100.00

ที่มา ธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารออมสิน การเคหะแห่งชาติ กองประกันชีวิต และธนาคารอาคารสงเคราะห์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตาราง จะเป็นการเปรียบเทียบสถาบันการเงินที่มีบทบาทในการให้สินเชื่อที่อยู่อาศัย ซึ่งจัดเป็นสินเชื่อรายย่อยประเภทหนึ่งที่สถาบันการเงินให้ความสนใจกันมาก โดย 70% ของสินเชื่อรายย่อย เป็นสินเชื่อที่อยู่อาศัยโดยในแต่ละปี อัตราการเติบโตของธุรกิจประเภทนี้ค่อนข้างสูง ซึ่งจากการวิเคราะห์ในปี 2538 สินเชื่อที่อยู่อาศัยจะสูงประมาณ 8-9 หมื่นล้านบาท หรือเติบโตขึ้นในระดับ 30% เป็นอย่างต่ำ และเมื่อเทียบจากยอดคงค้างสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์อยู่ในระดับ 2.9 แสนล้านบาท อย่างไรก็ตาม การให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยยังมีข้อจำกัดประการหนึ่ง คือความสามารถในการให้กู้ยืมเงินของสถาบันการเงิน

การให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์

จากข้อมูลในตารางแสดงให้เห็นว่า ธนาคารพาณิชย์เป็นสถาบันการเงินที่มีบทบาทในการให้กู้ยืมเงินเพื่อที่อยู่อาศัยแก่ประชาชนที่มากที่สุด ในการประกอบกิจการการธนาคารพาณิชย์นั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยจะเป็นผู้กำกับดูแลโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

สำหรับความสามารถในการให้กู้ยืมเงินแก่ประชาชนของธนาคารพาณิชย์ จะขึ้นอยู่กับการดำรงเงินกองทุนเป็นอัตราส่วนกับสินทรัพย์ ซึ่งตามมาตรา 10¹ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 ซึ่งกำหนดว่า ให้ธนาคารพาณิชย์ดำรงเงินกองทุนเป็นอัตราส่วนกับสินทรัพย์ หนี้สินหรือภาระผูกพันตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี และตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศดำรงเงินกองทุน ฉบับลงวันที่ 5 มิถุนายน 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติมได้กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ดำรงเงินกองทุน โดยมีรายละเอียดของประกาศฯ ดังต่อไปนี้

¹ มาตรา 10 ให้ธนาคารพาณิชย์ดำรงเงินกองทุนเป็นอัตราส่วนกับสินทรัพย์ หนี้สินหรือภาระผูกพันตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

การกำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ถ้ามีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงอัตราให้สูงขึ้น จะให้ใช้บังคับก่อนสิบห้าวันนับแต่วันประกาศมิได้

ข้อ 1 ให้ยกเลิกประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่องการกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ ดำรงเงินกองทุนเป็นอัตราส่วนต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้น ลงวันที่ 18 เมษายน 2526 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ดำรงเงินกองทุนเป็น อัตราส่วนกับจำนวนเงินตามภาระผูกพัน ลงวันที่ 18 เมษายน 2526

ข้อ 2 เงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศได้แก่

- (1) ทุนชำระแล้ว ซึ่งรวมทั้งส่วนล้มมูลค่าหุ้นที่ธนาคารพาณิชย์ได้รับ และเงินที่ธนาคารพาณิชย์ได้รับจากการออกไปสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นของธนาคารพาณิชย์นั้น
- (2) ทุนสำรองตามกฎหมาย
- (3) เงินสำรองที่ได้จัดสรรจากกำไรสุทธิเมื่อสิ้นงวดการบัญชี ตามมติที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้น หรือตามข้อบังคับของธนาคารพาณิชย์ แต่ไม่รวมเงินสำรองสำหรับการลดค่าของสินทรัพย์ และเงินสำรองเพื่อการชำระหนี้
- (4) กำไรสุทธิคงเหลือจากการจัดสรร
- (5) เงินสำรองจากมูลค่าส่วนที่เพิ่มขึ้นจากการตีราคาที่ดินและอาคาร ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด
- (6) เงินที่ธนาคารพาณิชย์ได้รับจากการออกตราสาร ตามประเภท จำนวนเงินหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

เงินกองทุนส่วนที่ระบุใน (1) (2) (3) และ (4) ให้หักผลขาดทุนที่เกิดขึ้นในทุกงวดการบัญชีออกก่อน และให้หักค่าแห่งกิวิลิตีตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

สินทรัพย์ และภาระผูกพันตามวรรคหนึ่ง มิให้รวมถึงสินทรัพย์ และภาระผูกพันของกิจการวิเทศธนกิจตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การประกอบกิจการวิเทศธนกิจของธนาคารพาณิชย์ ลงวันที่ 16 กันยายน 2535 หรือที่จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมต่อไป และสินทรัพย์ และภาระผูกพันของกิจการวิเทศธนกิจสาขาต่างจังหวัดตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การประกอบกิจการวิเทศธนกิจสาขาต่างจังหวัดของธนาคารพาณิชย์ ลงวันที่ 4 พฤษภาคม 2537 หรือที่จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมต่อไป

เงินกองทุนที่ระบุใน (1) ถึง (4) ให้รวมเรียกว่าเงินกองทุนชั้นที่ 1 ส่วนเงินกองทุนที่ระบุใน (5) และ (6) ให้รวมเรียกว่าเงินกองทุนชั้นที่ 2

ข้อ 3 ให้ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศดำรงเงินกองทุนเป็นอัตราส่วนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 7 ของสินทรัพย์และภาระผูกพันตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อ 4 ถึงข้อ 6 โดยมีเงื่อนไขว่าเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต้องเป็นอัตราส่วนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 ของสินทรัพย์และภาระผูกพันดังกล่าว

ข้อ 4 ในการดำรงเงินกองทุนเป็นอัตราส่วนกับสินทรัพย์และภาระผูกพันตามข้อ 3 ให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้

(1) นำรายการในงบการเงินทางด้านสินทรัพย์ทุกรายการ และภาระผูกพันทุกรายการ ทั้งนี้ ให้รวมทุกสำนักงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยใช้มูลค่าตามบัญชี ณ วันที่รายงาน มาคำนวณกับน้ำหนักความเสี่ยง ส่วนสินทรัพย์และภาระผูกพันที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ให้แปลงค่าเป็นเงินบาทก่อน โดยใช้อัตราเฉลี่ยระหว่างอัตราซื้อขั้นต่ำและอัตราขายขั้นสูง ตามประกาศของทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ณ วันที่รายงาน สำหรับสกุลเงินซึ่งทุนรักษา ระดับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรามีได้ประกาศอัตราซื้อขั้นต่ำและอัตราขายขั้นสูง ให้ใช้วิธีคำนวณ จากอัตราไขว้ (Cross Rate)

(2) คุณสินทรัพย์แต่ละรายการด้วยน้ำหนักความเสี่ยงตามที่กำหนดไว้ในข้อ 5

(3) คุณภาระผูกพันแต่ละรายการด้วยค่าแปลงสภาพ (Credit Conversion Factor) ตามที่กำหนดไว้ในข้อ 6 แล้วนำค่าที่ได้คูณกับน้ำหนักความเสี่ยงของสินทรัพย์แต่ละประเภทตามที่กำหนดไว้ในข้อ 5 อีกครั้งหนึ่ง

(4) รวมผลคูณของสินทรัพย์ตาม (2) และภาระผูกพันตาม (3) ทุกรายการ และนำเงินกองทุนมาคำนวณอัตราส่วนกับผลลัพธ์ที่ได้ โดยเงินกองทุนต้องเป็นอัตราส่วนกับผลลัพธ์ดังกล่าว ไม่ต่ำกว่าที่กำหนดในข้อ 3

ข้อ 5 น้ำหนักความเสี่ยงของสินทรัพย์แต่ละประเภท

น้ำหนักความเสี่ยง 0

(1) เงินสดที่เป็นเงินบาทและเงินตราต่างประเทศ

(2) เงินฝากที่ธนาคารแห่งประเทศไทย

(3) เงินลงทุนในตลาดซื้อขายพันธบัตร โดยมีสัญญาว่าจะซื้อคืน หรือขายคืน ซึ่ง

ดำเนินการโดยธนาคารแห่งประเทศไทย

(4) เงินลงทุนในหลักทรัพย์รัฐบาลไทย หรือหลักทรัพย์ที่กระทรวงการคลังค้ำประกัน ต้นเงินและดอกเบี้ย หรือหลักทรัพย์ธนาคารแห่งประเทศไทย หรือเงินให้สินเชื่อที่มีหลักทรัพย์ ข้างต้นเป็นประกัน รวมทั้งดอกเบี้ยค้างรับ

(5) เงินให้สินเชื่อที่กระทรวงการคลังค้ำประกันต้นเงิน และดอกเบี้ยหรือเงินให้สินเชื่อ โดที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้จัดสรรเงินงบประมาณเพื่อชำระหนี้ให้

(6) เงินให้สินเชื่อหรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์รัฐบาลหรือธนาคารกลาง ตามที่กำหนด ไว้ในภาคผนวก 1 หรือเงินให้สินเชื่อในส่วนที่รัฐบาลหรือธนาคารกลางดังกล่าวค้ำประกัน โดย ปราศจากเงื่อนไขหรือในส่วนที่มีหลักทรัพย์รัฐบาลหรือธนาคารกลางดังกล่าวเป็นประกัน รวมทั้ง ดอกเบี้ยค้างรับ

(7) เงินให้สินเชื่อหรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์รัฐบาลหรือธนาคารกลาง นอกจากที่ กำหนดในภาคผนวก 1 หรือเงินให้สินเชื่อที่รัฐบาลหรือธนาคารกลางดังกล่าวค้ำประกันโดย ปราศจากเงื่อนไข รวมทั้งดอกเบี้ยค้างรับ ทั้งนี้ ต้องเป็นสกุลเงินของประเทศนั้น และไม่เกินกว่า หนี้สินที่ธนาคารพาณิชย์มีอยู่ในเงินสกุลนั้น

(8) เงินให้สินเชื่อที่มีสิทธิ ซึ่งมีตราสารการฝากเงินซึ่งออกโดยธนาคารพาณิชย์นั้นเป็น ประกัน ทั้งนี้ เฉพาะส่วนที่ไม่เกินมูลค่าตามตราสารนั้น

(9) ยกเว้นข้อบัญญัติระหว่างสำนักงานของธนาคารพาณิชย์นั้น

(10) ภาษีเงินได้รอดต่อบัญชี

(11) เงินให้สินเชื่อเฉพาะส่วนซึ่งเท่ากับจำนวนที่ได้กั้นไว้เพื่อหนี้สงสัยจะสูญ

(12) ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า

(13) เงินสตรระหว่างเรียกเก็บเพื่อประโยชน์ของลูกค้า

น้ำหนักความเสี่ยง 0.2

(1) เงินฝาก เงินให้สินเชื่อ หรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์ซึ่งออกโดยธนาคารพาณิชย์ หรือเงินให้สินเชื่อที่มีธนาคารพาณิชย์รับรอง รับอาวัล หรือค้ำประกัน รวมทั้งเงินให้สินเชื่อที่มี ตราสารซึ่งออกโดยธนาคารพาณิชย์เป็นประกัน รวมทั้งดอกเบี้ยค้างรับ

(2) เงินฝาก เงินให้สินเชื่อ หรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์ซึ่งออกโดยธนาคารอาคาร สงเคราะห์ ธนาคารออมสิน และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หรือเงินให้สินเชื่อ ที่มีธนาคารดังกล่าวรับรอง รับอาวัล หรือค้ำประกัน รวมทั้ง เงินให้สินเชื่อที่มีตราสารซึ่งออกโดย ธนาคารดังกล่าวเป็นประกัน รวมทั้งดอกเบี้ยค้างรับ

(3) เงินฝาก เงินให้สินเชื่อ หรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์ซึ่งออกโดยบริษัทเงินทุน บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ หรือบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หรือเงินให้สินเชื่อที่มีสถาบันดังกล่าวรับรอง รับอาวัล หรือค้ำประกัน รวมทั้งเงินให้สินเชื่อซึ่งมีตราสารที่ออกโดยสถาบันดังกล่าวเป็นประกันรวมทั้งดอกเบี้ยค้างรับ

(4) เงินให้สินเชื่อ หรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์ซึ่งออกโดยองค์การของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือเงินให้สินเชื่อที่มีสถาบันดังกล่าวรับรอง รับอาวัล หรือค้ำประกัน รวมทั้งเงินให้สินเชื่อที่มีตราสารซึ่งออกโดยสถาบันดังกล่าวเป็นประกัน รวมทั้งดอกเบี้ยค้างรับ

(5) เงินฝาก เงินให้สินเชื่อ หรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์ซึ่งออกโดยธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศตามที่กำหนดไว้ในภาคผนวก 1 หรือเงินให้สินเชื่อที่มีธนาคารพาณิชย์ดังกล่าวรับรอง รับอาวัล หรือค้ำประกัน รวมทั้งเงินให้สินเชื่อที่มีตราสารซึ่งออกโดยธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในกลุ่มประเทศตามที่กำหนดไว้ในภาคผนวก 1 เป็นประกัน รวมทั้งดอกเบี้ยค้างรับ

(6) เงินให้สินเชื่อ หรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์ซึ่งออกโดยองค์การของรัฐในประเทศตามที่กำหนดไว้ในภาคผนวก 1 หรือเงินให้สินเชื่อที่มีสถาบันดังกล่าวรับรอง รับอาวัล หรือค้ำประกันรวมทั้งเงินให้สินเชื่อที่มีตราสารซึ่งออกโดยสถาบันดังกล่าวเป็นประกัน รวมทั้งดอกเบี้ยค้างรับ

(7) เงินให้สินเชื่อ หรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์ซึ่งออกโดยองค์การระหว่างประเทศตามที่กำหนดไว้ในภาคผนวก 2 หรือเงินให้สินเชื่อที่มีองค์การดังกล่าวรับรอง รับอาวัล หรือค้ำประกันรวมทั้งเงินให้สินเชื่อที่มีตราสารซึ่งออกโดยองค์การดังกล่าวเป็นประกัน รวมทั้งดอกเบี้ยค้างรับ

(8) เงินฝาก เงินให้สินเชื่อ หรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์ซึ่งออกโดยธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนนอกกลุ่มประเทศที่กำหนดไว้ในภาคผนวก 1 หรือเงินให้สินเชื่อที่มีธนาคารพาณิชย์ดังกล่าวรับรอง รับอาวัล หรือค้ำประกัน รวมทั้งเงินให้สินเชื่อที่มีตราสารซึ่งออกโดยธนาคารพาณิชย์ดังกล่าวเป็นประกัน รวมทั้งดอกเบี้ยค้างรับ ทั้งนี้ ต้องมีระยะเวลาคงเหลือไม่เกิน 1 ปี

(9) เงินให้สินเชื่อเพื่อการส่งออกตามเลตเตอร์ออฟเครดิต ซึ่งได้ส่งสินค้าตามเงื่อนไขแล้ว แต่ในกรณีผู้ออกเลตเตอร์ออฟเครดิตเป็นธนาคารจดทะเบียนนอกกลุ่มประเทศที่กำหนดไว้ในภาคผนวก 1 จะต้องมีระยะเวลาคงเหลือของเลตเตอร์ออฟเครดิตนั้นไม่เกิน 1 ปี

(10) เงินให้สินเชื่อใดที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้จัดสรรเงินงบประมาณเพื่อชำระหนี้ แต่สำนักงานงบประมาณมิได้จัดสรรเงินชำระหนี้ให้จนล่วงพ้นระยะเวลาที่ถึงกำหนดชำระเกินกว่า 2 ปีขึ้นไป

สัญญาอัตราดอกเบี้ย ได้แก่

Single currency interest rate swaps

Basis swaps

Forward rate agreements

Interest rate futures

Interest rate option purchases

สัญญาอื่น ๆ ในลักษณะเดียวกัน

ในกรณีที่ลูกค้ารายเดียวกันทำสัญญาอัตราแลกเปลี่ยนหรือสัญญาอัตราดอกเบี้ย ทั้งทางด้านซื้อและด้านขาย ให้คุณจำนวนเงินด้านซื้อและด้านขายด้วย Credit Conversion Factor ก่อน และนำค่าที่ได้มาหักกลบกัน แล้วจึงนำจำนวนสุทธิไปคูณกับน้ำหนักความเสี่ยงของสินทรัพย์แต่ละประเภทตามที่กำหนดในข้อ 5

ภาคผนวก 1

กลุ่มประเทศ Organization for Economic Co-operation and Development (OECD) และประเทศที่มีฐานะการเงินเทียบเท่า

ออสเตรเลีย	ลักเซมเบิร์ก
ออสเตรีย	เนเธอร์แลนด์
เบลเยียม	นิวซีแลนด์
แคนาดา	นอร์เวย์
เดนมาร์ก	โปรตุเกส
เยอรมันนี	ซาอุดีอาระเบีย
ฟินแลนด์	สเปน
ฝรั่งเศส	สวีเดน
กรีซ	สวิตเซอร์แลนด์
ไอซ์แลนด์	ตุรกี
ไอร์แลนด์	อังกฤษ
อิตาลี	สหรัฐอเมริกา
ญี่ปุ่น	

ภาคผนวก 2
องค์การระหว่างประเทศ

European Investment Bank (EIB)
 European Bank for Reconstruction and Development (EBRD)
 International Bank for Reconstruction and Development (IBRD),
 including International Finance Corporation (IFC)
 Inter-American Development Bank (IADB)
 African Development Bank (ASDB)
 Asian Development Bank (AsDB)
 Caribbean Development Bank (CDB)
 Nordic Investment Bank (NIB)

การให้สินเชื่อของบริษัทเงินทุน

บริษัทเงินทุนจะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย เช่นเดียวกับธนาคารพาณิชย์ โดยเป็นสถาบันที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม

ความสามารถในการให้กู้ยืมเงินแก่ประชาชนของบริษัทเงินทุนนั้น จะขึ้นอยู่กับการดำรงเงินกองทุน ซึ่งตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. 2522 มาตรา 29 กำหนดว่า ให้บริษัทเงินทุนดำรงกองทุนเป็นอัตราส่วนกับสินทรัพย์ หนี้สิน หรือภาระผูกพันตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่ธนาคารแห่งประเทศไทย กำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี และตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การดำรงเงินกองทุนเป็นอัตราส่วนกับสินทรัพย์และภาระผูกพันของบริษัทเงินทุน ฉบับลงวันที่ 24 ธันวาคม 2536 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการดำรงเงินกองทุนโดยมีรายละเอียดของประกาศฯ ดังนี้

ข้อ 1. ให้ยกเลิกประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การดำรงเงินกองทุนเป็นอัตราส่วนกับสินทรัพย์ของบริษัทเงินทุน ลงวันที่ 31 กรกฎาคม 2535 และยกเลิกประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่องการดำรงเงินกองทุนเป็นอัตราส่วนกับภาระผูกพันของบริษัทเงินทุน ลงวันที่ 31 กรกฎาคม 2535

ข้อ 2. ในประกาศนี้

(1) “เงินกองทุนชั้นที่ 1” หมายความว่าถึง เงินกองทุนลำดับที่ (1) (2) (3) และ (4) ของบทนิยามเงินกองทุน ตามความในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. 2522^{*} ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 ทั้งนี้ ให้หักผลขาดทุนที่เกิดขึ้นทุกงวดการบัญชีออกก่อน และให้หักค่าแห่งกิวติวัลลตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

(2) “เงินกองทุนชั้นที่ 2” หมายความว่าถึง เงินกองทุนลำดับที่ (5) และ (6) ของบทนิยามเงินกองทุนตามความในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวใน (1)^{**} ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

---

^{*} (1) ทุนชำระแล้วซึ่งรวมทั้งส่วนล้ำมูลค่าหุ้นที่บริษัทได้รับ และเงินที่บริษัทได้รับจากการออกใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นของบริษัทนั้น

(2) ทุนสำรอง

(3) เงินสำรองที่ได้จัดสรรจากกำไรสุทธิเมื่อสิ้นงวดการบัญชี ตามมติที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นหรือตามข้อบังคับของบริษัท แต่ไม่รวมถึงเงินสำรองสำหรับการลดค่าของสินทรัพย์และเงินสำรองเพื่อการชำระหนี้

(4) กำไรสุทธิคงเหลือจากการจัดสรรแล้ว

^{**} (5) เงินสำรองจากการตีราคาสินทรัพย์ เงินสำรองอื่น และ

(6) เงินที่บริษัทได้รับ เนื่องจากการออกตราสารแสดงสิทธิในหนี้ระยะยาวเกินห้าปี ที่มีสิทธิด้อยกว่าเจ้าหนี้สามัญ

ข้อ 3. ให้บริษัทเงินทุนดำรงเงินกองทุนเมื่อสิ้นวันหนึ่ง ๆ เป็นอัตราส่วนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 7 ของสินทรัพย์และภาระผูกพันตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ โดยมีเงื่อนไขว่าเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต้องเป็นอัตราส่วนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 ของสินทรัพย์และภาระผูกพันดังกล่าว และเงินกองทุนชั้นที่ 2 ต้องมีจำนวนสูงสุดไม่เกินเงินกองทุนชั้นที่ 1

ข้อ 4. ในการดำรงเงินกองทุนเป็นอัตราส่วนกับสินทรัพย์ และภาระผูกพันตามข้อ 3 ให้บริษัทเงินทุนปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้

(1) นำรายการในงบการเงินทางด้านสินทรัพย์ทุกรายการ และภาระผูกพันทุกรายการ โดยใช้มูลค่าตามบัญชี ณ วันที่รายงาน มาคำนวณกับอัตราความเสี่ยง ส่วนสินทรัพย์และภาระผูกพันที่เป็นเงินตราต่างประเทศให้แปลงค่าเป็นเงินบาทก่อน โดยใช้อัตราเฉลี่ยระหว่างอัตราซื้อขั้นต่ำ และอัตราขายขั้นสูงตามประกาศของทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ณ วันที่รายงาน สำหรับสกุลเงินซึ่งทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรามีได้ประกาศอัตราซื้อขั้นต่ำ และอัตราขายขั้นสูง ให้ใช้วิธีคำนวณจากอัตราไขว้ (Cross Rate) โดยอิงกับอัตราปิดที่ตลาดนิวยอร์ก

(2) คุณสินทรัพย์แต่ละรายการด้วยอัตราความเสี่ยงตามที่กำหนดไว้ในข้อ 5.

(3) คุณภาระผูกพันแต่ละรายการด้วยค่าแปลงสภาพ (Credit Conversion Factor) ตามที่กำหนดไว้ในข้อ 6. แล้วนำค่าที่ได้คูณกับอัตราความเสี่ยงของสินทรัพย์แต่ละประเภทตามที่กำหนดไว้ในข้อ 5. อีกครั้งหนึ่ง

(4) รวมผลคูณของสินทรัพย์ตาม (2) และภาระผูกพันตาม (3) ทุกรายการ และนำเงินกองทุนมาคำนวณอัตราส่วนกับผลลัพธ์ที่ได้ โดยเงินกองทุนต้องเป็นอัตราส่วนกับผลลัพธ์ดังกล่าว ไม่ต่ำกว่าที่กำหนดในข้อ 3.

ข้อ 5. อัตราความเสี่ยงของสินทรัพย์แต่ละประเภท

ก. อัตราความเสี่ยงร้อยละ 0

(1) เงินสดที่เป็นเงินบาทและเงินตราต่างประเทศ

(2) เงินฝากที่ธนาคารแห่งประเทศไทย

(3) เงินลงทุนในหลักทรัพย์ โดยมีสัญญาว่าจะขายคืนตามระเบียบธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการซื้อขายพันธบัตร โดยมีสัญญาว่าจะซื้อคืนหรือขายคืน รวมดอกเบี้ยค้างรับ

(4) เงินลงทุนในหลักทรัพย์รัฐบาลไทย หรือหลักทรัพย์หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่กระทรวงการคลังค้ำประกันต้นเงินและดอกเบี้ยหรือหลักทรัพย์หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่ออกโดยธนาคารแห่งประเทศไทยรวมดอกเบี้ยค้างรับ หรือเงินให้กู้ยืมหรือลูกหนี้รวมดอกเบี้ยค้างรับที่มีหลักทรัพย์หรือตราสารข้างต้นจําเป็นประกันเฉพาะส่วนที่คํมหนี้

(5) เงินให้กู้ยืมรวมดอกเบี้ยค้างรับที่กระทรวงการคลังค้ำประกันต้นเงิน และดอกเบี้ยเฉพาะส่วนที่คํมหนี้ หรือที่คณะรัฐมนตรีมีมติจัดสรรเงินงบประมาณเพื่อชำระหนี้ให้

(6) เงินให้กู้ยืมหรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์รัฐบาล หรือธนาคารกลางของประเทศตามที่กำหนดในภาคผนวก 1 รวมดอกเบี้ยค้างรับ หรือเงินให้กู้ยืมรวมดอกเบี้ยค้างรับที่รัฐบาลหรือธนาคารกลางดังกล่าวค้ำประกันโดยปราศจากเงื่อนไขและเฉพาะส่วนที่คํมหนี้ หรือที่มีหลักทรัพย์รัฐบาลหรือธนาคารกลางดังกล่าวจําเป็นประกันเฉพาะส่วนที่คํมหนี้

(7) เงินให้กู้ยืม หรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์รัฐบาล หรือธนาคารกลางของประเทศนอกจากที่กำหนดในภาคผนวก 1 รวมดอกเบี้ยค้างรับ หรือเงินให้กู้ยืมรวมดอกเบี้ยค้างรับที่มีรัฐบาลหรือธนาคารกลางดังกล่าวค้ำประกันโดยปราศจากเงื่อนไขและเฉพาะส่วนที่คํมหนี้ ทั้งนี้ต้องเป็นสกุลเงินของประเทศนั้น และไม่เกินกว่าหนี้สินที่บริษัทเงินทุนมีอยู่ในเงินสกุลนั้น

(8) เงินให้กู้ยืมหรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์ หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่ออกโดยกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินรวมดอกเบี้ยค้างรับ หรือเงินให้กู้ยืมหรือลูกหนี้ รวมดอกเบี้ยค้างรับที่มีนิติบุคคลดังกล่าว รับรอง รับอาวัล หรือค้ำประกัน หรือที่มีหลักทรัพย์หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่ออกโดยนิติบุคคลดังกล่าวจําเป็นประกันเฉพาะส่วนที่คํมหนี้

(9) เงินให้กู้ยืมหรือลูกหนี้รวมดอกเบี้ยค้างรับที่มีตัวสัญญาใช้เงินหรือบัตรเงินฝากที่ออกโดยบริษัทเงินทุนนั้นจําเป็นประกัน เฉพาะส่วนที่คํมหนี้

การตีราคาตัวสัญญาใช้เงินและบัตรเงินฝากประเภทระบุอัตราดอกเบี้ย จะต้องไม่เกินมูลค่าของตราสารนั้น

การตีราคาบัตรเงินฝากประเภทไม่ระบุอัตราดอกเบี้ยจะต้องไม่เกินจำนวนเงินที่ตราไว้

(10) ยอดเหลืออัมบัญชีระหว่างสำนักงานของบริษัทเงินทุนนั้น

(11) สินทรัพย์เฉพาะส่วนซึ่งเท่ากับเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์ที่สงสัยว่าจะไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ และรายได้รอการตัดบัญชี

(12) ภาษีเงินได้รอตัดบัญชี

(13) ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า

(14) สิทธิเรียกร้องตามเอกสารการกู้ยืมเงิน หรือตัวสัญญาใช้เงินที่บริษัทเงินทุนอื่น หรือบริษัทเครดิตฟองซิเอร์เป็นผู้ออก ซึ่งรับโอนจากประชาชน ทั้งนี้ เฉพาะตามโครงการและ จำนวนเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยให้ความเห็นชอบ

ข. อัตราความเสี่ยงร้อยละ 20

(1) เงินฝาก เงินให้กู้ยืมหรือลูกหนี้ หรือเงินลงทุนในหุ้นกู้หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ ที่ออกโดยธนาคารพาณิชย์รวมดอกเบี้ยค้างรับ หรือเงินให้กู้ยืมหรือลูกหนี้รวมดอกเบี้ยค้างรับที่มี ธนาคารพาณิชย์รับรอง รับอาวัล หรือค้ำประกัน หรือที่มีหลักทรัพย์หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่ ออกโดยธนาคารพาณิชย์จําหน่ายเป็นประกัน ทั้งนี้ เฉพาะส่วนที่คํมหนี้

(2) เงินฝาก เงินให้กู้ยืมหรือลูกหนี้ หรือเงินลงทุนในหุ้นกู้หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ ที่ออกโดยบริษัทเงินทุน บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ หรือบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ หรือบริษัทเงินทุน อุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยรวมดอกเบี้ยค้างรับ หรือเงินให้กู้ยืมหรือลูกหนี้รวมดอกเบี้ยค้างรับที่มี บริษัทดังกล่าวรับรอง รับอาวัล หรือค้ำประกัน หรือที่มีหลักทรัพย์หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่ ออกโดยสถาบันดังกล่าวจําหน่ายเป็นประกัน ทั้งนี้ เฉพาะส่วนที่คํมหนี้

(3) เงินฝาก เงินให้กู้ยืมหรือลูกหนี้ หรือเงินลงทุนในหุ้นกู้หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ ที่ออกโดยธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารออมสิน หรือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การ เกษตร หรือธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยรวมดอกเบี้ยค้างรับ หรือเงินให้ กู้ยืมหรือลูกหนี้รวมดอกเบี้ยค้างรับที่มีธนาคารดังกล่าวรับรอง รับอาวัล หรือค้ำประกัน หรือที่มี หลักทรัพย์หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่ออกโดยธนาคารดังกล่าวจําหน่ายเป็นประกัน ทั้งนี้ เฉพาะ ส่วนที่คํมหนี้

(4) เงินให้กู้ยืมหรือลูกหนี้ หรือเงินลงทุนในหุ้นกู้หรือพันธบัตรหรือตราสารแสดงสิทธิ ในหนี้ที่ออกโดยองค์การของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจรวมดอกเบี้ยค้างรับ หรือเงินให้กู้ยืมหรือลูกหนี้ รวมดอกเบี้ยค้างรับที่มีสถาบันดังกล่าวรับรอง รับอาวัล หรือค้ำประกัน หรือที่มีหลักทรัพย์หรือ ตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่ออกโดยสถาบันดังกล่าวจําหน่ายเป็นประกัน ทั้งนี้ เฉพาะส่วนที่คํมหนี้

(5) เงินฝาก เงินให้กู้ยืมหรือลูกหนี้ หรือเงินลงทุนในหุ้นกู้หรือตราสารแสดงสิทธิใน หนี้ที่ออกโดยธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในกลุ่มประเทศตามที่กำหนดในภาคผนวก 1 รวม ดอกเบี้ยค้างรับ หรือเงินให้กู้ยืมหรือลูกหนี้รวมดอกเบี้ยค้างรับที่มีธนาคารพาณิชย์ดังกล่าวรับรอง รับอาวัลหรือค้ำประกัน หรือที่มีหลักทรัพย์หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่ออกโดยธนาคารพาณิชย์ ดังกล่าวจําหน่ายเป็นประกัน ทั้งนี้ เฉพาะส่วนที่คํมหนี้

(6) เงินให้กู้ยืมหรือลูกหนี้ หรือเงินลงทุนในหุ้นกู้หรือพันธบัตรหรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่ออกโดยองค์การของรัฐในกลุ่มประเทศตามที่กำหนดในภาคผนวก 1 รวมดอกเบี้ยค้างรับหรือเงินให้กู้ยืมหรือลูกหนี้รวมดอกเบี้ยค้างรับที่มีสถาบันดังกล่าวรับรอง รับอาวัล หรือค้ำประกัน หรือที่มีหลักทรัพย์หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่ออกโดยสถาบันดังกล่าวจํานําเป็นประกัน ทั้งนี้ เฉพาะส่วนที่คํมหนี้

(7) เงินให้กู้ยืมหรือลูกหนี้ หรือเงินลงทุนในหุ้นกู้หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่ออกโดยองค์การระหว่างประเทศ ตามที่กำหนดในภาคผนวก 2 รวมดอกเบี้ยค้างรับ หรือเงินให้กู้ยืมหรือลูกหนี้รวมดอกเบี้ยค้างรับที่มีองค์การดังกล่าวรับรอง รับอาวัล หรือค้ำประกัน หรือที่มีหลักทรัพย์หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่ออกโดยองค์การดังกล่าวจํานําเป็นประกัน ทั้งนี้ เฉพาะส่วนที่คํมหนี้

(8) เงินฝาก เงินให้กู้ยืมหรือลูกหนี้ หรือเงินลงทุนในหุ้นกู้หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่ออกโดยธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนนอกกลุ่มประเทศที่กำหนดไว้ในภาคผนวก 1 รวมดอกเบี้ยค้างรับ ซึ่งมีระยะเวลาคงเหลือไม่เกิน 1 ปี หรือเงินให้กู้ยืมหรือลูกหนี้รวมดอกเบี้ยค้างรับ ซึ่งมีระยะเวลาคงเหลือไม่เกิน 1 ปี และธนาคารพาณิชย์ดังกล่าวรับรอง รับอาวัล หรือค้ำประกัน หรือที่มีหลักทรัพย์ หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่ออกโดยธนาคารพาณิชย์ดังกล่าวจํานําเป็นประกัน ทั้งนี้เฉพาะส่วนที่คํมหนี้

(9) เงินให้กู้ยืมรวมดอกเบี้ยค้างรับที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้จัดสรรเงินงบประมาณเพื่อชำระหนี้ แต่สำนักงบประมาณมิได้จัดสรรเงินชำระหนี้ให้จนล่วงพ้นระยะเวลาที่ถึงกำหนดชำระเกินกว่า 2 ปีขึ้นไป

ค. อัตราความเสี่ยงร้อยละ 50

(1) เงินให้กู้ยืมหรือลูกหนี้ หรือเงินลงทุนในตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่ออกโดยองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นรวมดอกเบี้ยค้างรับ หรือเงินให้กู้ยืมหรือลูกหนี้รวมดอกเบี้ยค้างรับที่มีองค์การดังกล่าวรับรอง รับอาวัล หรือค้ำประกัน หรือที่มีตราสารดังกล่าวจํานําเป็นประกัน ทั้งนี้ เฉพาะส่วนที่คํมหนี้

(2) เงินให้กู้ยืมแก่บุคคลธรรมดา เพื่อการจัดหาที่อยู่อาศัยที่มีที่ดิน และหรือสิ่งปลูกสร้างนั้นจํานองเป็นประกันลำดับหนึ่งกับบริษัทเงินทุน ทั้งนี้ ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวต้องมีมูลค่าไม่ต่ำกว่ายอดเงินให้กู้ยืมคงค้างรวมทั้งดอกเบี้ยค้างรับ

(3) ภาวะผูกพันที่เป็นสัญญาเกี่ยวกับอัตราแลกเปลี่ยน หรืออัตราดอกเบี้ยซึ่งได้
คุณด้วยค่าแปลงสภาพ (Credit Conversion Factor) ตามที่กำหนดไว้ในข้อ 6. แล้ว เว้นแต่คู่สัญญา
จะถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มที่มีอัตราความเสี่ยงต่ำกว่าร้อยละ 50

ง. อัตราความเสี่ยงร้อยละ 100

(1) เงินให้กู้ยืมหรือลูกหนี้ภาคเอกชนรวมดอกเบี้ยค้างรับ

(2) ลูกหนี้เช่าซื้อที่ได้หักรายได้รอดตัดบัญชีแล้ว

(3) เงินฝาก เงินให้กู้ยืมหรือลูกหนี้ หรือเงินลงทุนในหุ้น หุ้นกู้ หรือตราสาร
แสดงสิทธิในหนี้ที่ออกโดยธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนนอกกลุ่มประเทศที่กำหนดในภาคผนวก
1 รวมดอกเบี้ยค้างรับซึ่งมีระยะเวลาคงเหลือเกิน 1 ปี หรือเงินให้กู้ยืมหรือลูกหนี้รวมดอกเบี้ย
ค้างรับซึ่งมีระยะเวลาคงเหลือเกิน 1 ปี และมีธนาคารพาณิชย์ดังกล่าวรับรอง รับอาวัล หรือ
ค้ำประกัน หรือที่มีหลักทรัพย์หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่ออกโดยธนาคารพาณิชย์ดังกล่าว
จำเป็นเป็นประกัน

(4) เงินให้กู้ยืม หรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์รัฐบาล หรือธนาคารกลางนอกกลุ่ม
ประเทศที่กำหนดในภาคผนวก 1 รวมดอกเบี้ยค้างรับ หรือเงินให้กู้ยืมรวมดอกเบี้ยค้างรับที่
รัฐบาลหรือธนาคารกลางดังกล่าวค้ำประกัน

(5) ที่ดิน อาคาร อุปกรณ์ สินทรัพย์ประจำอื่น ๆ และทรัพย์สินรอการขาย

(6) สินทรัพย์และภาวะผูกพันอื่น ๆ ที่มีได้ระบุอัตราความเสี่ยงไว้ในข้อ 5. นี้
การตีราคาหลักประกันในข้อนี้ ถ้ามิได้กำหนดไว้เป็นการเฉพาะให้ถือปฏิบัติดังนี้

(ก) กรณีหุ้นกู้ พันธบัตร หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ประเภทระบุอัตราดอกเบี้ย
จะต้องไม่เกินจำนวนเงินที่ตราไว้

(ข) กรณีหุ้นกู้ พันธบัตรหรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ประเภทไม่ระบุอัตราดอกเบี้ย
จะต้องไม่เกินร้อยละ 60 ของจำนวนเงินที่ตราไว้

(ค) กรณีหุ้นหรือใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นที่เป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนใน
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจะต้องไม่เกินร้อยละ 70 ของราคาซื้อขายครั้งสุดท้ายในตลาด
หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

(ง) กรณีหุ้นที่ชำระเต็มมูลค่าแล้วและไม่ได้เป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาด
หลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจะต้องไม่เกินจำนวนเงินที่ตราไว้

ข้อ 6. ค่าแปลงสภาพ (Credit Conversion Factor) ของภาระผูกพันแต่ละประเภท

ก. ค่าแปลงสภาพร้อยละ 100

- (1) การรับรอง รับอวัล และสอดเข้าแก่น้ำตัวเงิน
- (2) การค้ำประกันการขาย ขายลด หรือขายช่วงลดตัวเงิน
- (3) การสลักหลังตัวเงินแบบผู้รับสลักหลังมีสิทธิไล่เบี้ย (with recourse)
- (4) การค้ำประกันการกู้ยืม
- (5) สัญญาการซื้อสินทรัพย์ ซึ่งบริษัทเงินทุนต้องปฏิบัติตามโดยปราศจากเงื่อนไข
- (6) การค้ำประกัน การรับประกัน หรือการก่อภาระผูกพันในรูปแบบใด ๆ ของ

บริษัทเงินทุน อันเนื่องมาจากการขายสินทรัพย์

ข. ค่าแปลงสภาพร้อยละ 50

(1) ภาระผูกพันซึ่งขึ้นอยู่กับผลการดำเนินงานของลูกค้า เช่น ค้ำประกันการรับเหมาก่อสร้าง ค้ำประกันการยื่นของประกวดราคา เป็นต้น

(2) การประกันการจำหน่ายตราสารหรือหลักทรัพย์

ค. ค่าแปลงสภาพร้อยละ 20

ภาระผูกพันเพื่อการนำสินค้าเข้ามาตามเล็ตเตอร์ออฟเครดิต ทั้งที่มีเอกสารประกอบและยังไม่มีเอกสารประกอบ

ง. ค่าแปลงสภาพร้อยละ 0

วงเงินให้กู้ยืมที่ลูกค้ายังมีได้ใช้

จ. ค่าแปลงสภาพสำหรับสัญญาเกี่ยวกับอัตราแลกเปลี่ยน และอัตราดอกเบี้ย

(ร้อยละ)

อายุสัญญาที่เหลือ	สัญญาเกี่ยวกับอัตราแลกเปลี่ยน	สัญญาเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ย
ไม่เกิน 14 วัน	0	0
เกิน 14 วัน แต่ไม่เกิน 1 ปี	2.0	0.5
เกิน 1 ปีขึ้นไป	5.0	1.0

สัญญาเกี่ยวกับอัตราแลกเปลี่ยน ได้แก่สัญญาดังต่อไปนี้

Cross currency interest rate swaps

Forward foreign exchange contracts

Currency option purchases

สัญญาอื่น ๆ ในลักษณะเดียวกัน

สัญญาเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ย ได้แก่สัญญาดังต่อไปนี้

Single currency interest rate swaps

Basis swaps

Forward rate agreements

Interest rate option purchases

สัญญาอื่น ๆ ในลักษณะเดียวกัน

ในกรณีที่ ลูกค้ารายเดียวกันทำสัญญาเกี่ยวกับอัตราแลกเปลี่ยนหรือสัญญาเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยทั้งทางด้านซื้อและด้านขาย ให้คุณจำนวนเงินด้านซื้อและด้านขายด้วยค่าแปลงสภาพก่อน และนำค่าที่ได้มาหักกลบกกัน แล้วจึงนำจำนวนสุทธิไปคูณกับอัตราความเสี่ยงของสินทรัพย์แต่ละประเภทตามที่กำหนดในข้อ 5.

ภาคผนวก 1

กลุ่มประเทศ Organization for Economic Co-operation and Development (OECD) และประเทศที่มีฐานะการเงินเทียบเท่า

ออสเตรเลีย	ลักเซมเบิร์ก
ออสเตรีย	เนเธอร์แลนด์
เบลเยียม	นิวซีแลนด์
แคนาดา	นอร์เวย์
เดนมาร์ก	โปรตุเกส
เยอรมันนี	ซาอุดีอาระเบีย
ฟินแลนด์	สเปน
ฝรั่งเศส	สวีเดน
กรีซ	สวิตเซอร์แลนด์
ไอซ์แลนด์	ตุรกี
ไอร์แลนด์	อังกฤษ
อิตาลี	สหรัฐอเมริกา
ญี่ปุ่น	

ภาคผนวก 2
องค์การระหว่างประเทศ

European Investment Bank (EIB)
 European Bank for Reconstruction and Development (EBRD)
 International Bank for Reconstruction and Development (IBRD),
 International Finance Corporation (IFC)
 Inter-American Development Bank (IADB)
 African Development Bank (ASDB)
 Asian Development Bank (AsDB)
 Caribbean Development Bank (CDB)
 Nordic Investment Bank (NIB)

หากพิจารณาจากข้อกำหนดเหล่านี้ สถาบันการเงินย่อมมีขีดจำกัดในการปล่อยให้
 สินเชื่อ เพราะการให้สินเชื่อจะมีหลายรูปแบบ มิได้เฉพาะแต่การให้สินเชื่อเพื่ออสังหาริมทรัพย์
 เท่านั้น การแบ่งส่วนตามความสำคัญและประโยชน์ที่สถาบันการเงินจะได้รับ เป็นประเด็นสำคัญ
 เรื่องนโยบายของสถาบันการเงินที่จะให้สินเชื่อในแต่ละประเภท

การดำรงเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงตามมาตรฐาน BIS²

จากการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ และสถาบันการเงิน
 ดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ซึ่งเงินกองทุนนั้นแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

- (1) เงินกองทุนชั้นที่ 1 (CORE CAPITAL) ประกอบด้วย
- ทุนชำระแล้ว
  - ทุนสำรองตามกฎหมาย
  - เงินสำรองที่ได้จากการจัดสรรกำไรสุทธิ
  - กำไรสุทธิคงเหลือจากการจัดสรร

² “การดำรงเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงตามมาตรฐาน BIS,” เศรษฐกิจสังคม 11
 (พฤศจิกายน 2535) : 1-11.

- (2) เงินกองทุนชั้นที่ 2 (SUPPLEMENTARY CAPITAL) ประกอบด้วย
- ร้อยละ 70 ของมูลค่าส่วนที่เพิ่มขึ้นจากการตีราคาที่ดินและอาคาร
  - ตราสารที่มีลักษณะคล้ายหุ้น (HYBRID DEBT INSTRUMENT)
  - เจ้าหนี้ด้อยสิทธิระยะยาว (SUBORDINATE TERM DEBT)
- (3) ด้านสินทรัพย์เสี่ยง โดยแบ่งเป็นสินทรัพย์เสี่ยงที่มีอยู่ในงบดุล (ON-BALANCE SHEET) และนอกงบดุล (OFF-BALANCE SHEET) ซึ่งจะมีการคำนวณค่าของความเสี่ยงในสินทรัพย์แต่ละประเภท โดยจะมีการถ่วงน้ำหนักความเสี่ยงตามความเสี่ยงของสินทรัพย์ที่ธนาคารพาณิชย์ถือ

ผลกระทบต่อระบบการเงิน มีดังนี้

- (1) ปรับมาตรฐานของธนาคารพาณิชย์ และสถาบันให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล
- (2) เพิ่มความสามารถในการแข่งขันในการประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ ทั้งในระดับประเทศและระดับสากล
- (3) ปรับปรุงหลักเกณฑ์การกำกับและตรวจสอบธนาคารพาณิชย์
- (4) พัฒนาตลาดทุนและตราสารการเงิน
- (5) ขยายสินเชื่อแก่ภาคเศรษฐกิจที่ก่อให้เกิดผลผลิตและผู้มีรายได้น้อย

ในการกำหนดอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงนั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยจะใช้ในการกำกับควบคุมธนาคารพาณิชย์ เพื่อสร้างความมั่นคงให้กับระบบธนาคารพาณิชย์ อย่างไรก็ตาม การกำหนดความเพียงพอของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงตาม พรบ. ธนาคารพาณิชย์ ก่อให้เกิดปัญหาในการดำเนินธุรกิจของธนาคารพาณิชย์หลายประการ อาทิ

- (1) ด้านการเพิ่มทุน ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์มีความจำเป็นต้องเพิ่มทุน เพื่อรักษาอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ไม่สามารถเสนอขายหุ้นเพิ่มทุนได้ตามที่ต้องการเมื่อภาวะตลาดหลักทรัพย์หรือภาวะเศรษฐกิจไม่เอื้ออำนวย
- (2) การรักษาสัดส่วนผู้ถือหุ้น ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์มีความจำเป็นต้องเพิ่มทุน แต่ผู้ถือหุ้นเดิมไม่มีเงินเพียงพอที่จะซื้อหุ้น เพื่อรักษาสัดส่วนผู้ถือหุ้นให้คงเดิมหรือการติดเพดานสูงสุดการถือหุ้นรายใหญ่

(3) การรักษ้อัตราการจ่ายเงินปันผล หากธนาคารพาณิชย์เพิ่มทุนเป็นจำนวนมาก หรือเพิ่มเร็วมากเกินไปจะทำให้อัตราการจ่ายเงินปันผลลดลงได้ ส่งผลต่อการบริหารงานธนาคาร

(4) การให้สินเชื่อและภาระผูกพันที่ธนาคารให้แก่บุคคลใด บุคคลหนึ่งที่ทำให้ธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กก็ไม่สามารถทำธุรกิจแบบ CORPORATE BANKING ต่อลูกค้ารายใหญ่ได้ ทำให้ธนาคารเหล่านี้เสียเปรียบธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ที่มีเงินกองทุนมากกว่า

(5) การกำหนดประเภทสินทรัพย์เสี่ยงที่ไม่รวมรายการนอกงบดุล ทำให้ธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กมักให้บริการในด้านการค้าประกัน และภาระผูกพันในภายหน้าในอัตราที่สูงกว่าธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ ซึ่งมีผลให้ความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจของธนาคารเพิ่มขึ้น

จากปัญหาดังกล่าว ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงเห็นสมควรที่จะปรับปรุงหลักเกณฑ์การดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงตามมาตรฐาน BIS โดยมีวัตถุประสงค์คือ

(1) เพื่อยกระดับตลาดการเงินของประเทศให้อยู่ในมาตรฐานสากล เป็นที่ยอมรับของอารยประเทศ อันจะนำไปสู่ความเป็นศูนย์กลางทางการเงินในภูมิภาคนี้

(2) เพื่อสนับสนุนให้สถาบันการเงิน และธนาคารพาณิชย์ไทยสามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้

(3) เพื่อเป็นการรองรับการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจ ที่มีความต้องการสินเชื่ออยู่ในเกณฑ์สูง

(4) เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์มีความคล่องตัวในด้านการบริหารเงินกองทุนเพิ่มขึ้น นอกเหนือจากการระดมทุนในตลาดหลักทรัพย์

สำหรับผลกระทบต่อระบบการเงินสามารถพิจารณาได้ดังนี้

ก. เป็นการปรับมาตรฐานของธนาคารพาณิชย์ และสถาบันการเงินให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล จากการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศให้ธนาคารพาณิชย์ที่บริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กำหนดอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงตามมาตรฐาน BIS โดยการวัดความเสี่ยงของสินทรัพย์ทั้งที่อยู่ในงบดุลและนอกงบดุล เป็นการแสดงความเสี่ยงของสินทรัพย์ทั้งหมดที่ธนาคารมีอยู่อย่างแท้จริง จะทำให้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก รวมทั้งเป็นการสร้างความเชื่อถือในเรื่องความมั่นคงของสถาบันการเงินไทยใน

สายตาชาวต่างประเทศ อันเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาประเทศไทยไปสู่การเป็น ศูนย์กลางการเงินในภูมิภาค นอกจากนี้ยังทำให้ CREDIT RATING ของไทยอยู่ในระดับสูงขึ้น ส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้จากต่างประเทศลดลง

ข. เป็นการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันกันเองในระดับภายในประเทศและระดับสากล หากประเทศไทยสามารถที่จะสร้างความน่าเชื่อถือในด้านความมั่นคงของสถาบันการเงิน ดังกล่าวแล้ว ประกอบกับการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้ขยายขอบเขตการประกอบ ธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ และสถาบันการเงิน พร้อมทั้งการอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ประกอบ กิจการวิเทศธนกิจ (BIBF) จะเห็นได้ว่าเป็นโอกาสที่สำคัญยิ่งต่อการขยายธุรกิจของธนาคาร พาณิชย์ และสถาบันการเงินทั้งในและต่างประเทศ ในการที่จะก้าวไปสู่การแข่งขันในระดับสากล ภายใต้การกำกับควบคุมที่มีมาตรฐาน

ค. เป็นการปรับปรุงหลักเกณฑ์การกำกับ และตรวจสอบธนาคารพาณิชย์ และ สถาบันการเงินให้มีความคล่องตัวยิ่งขึ้น จากการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยขยายขอบเขตการ ประกอบธุรกิจให้กับธนาคารพาณิชย์ และสถาบันการเงินจะทำให้ธุรกิจเหล่านี้สามารถประกอบ ธุรกิจได้อย่างกว้างขวาง จะทำให้การแข่งขันจะทวีความรุนแรงขึ้น ดังนั้นธนาคารแห่งประเทศไทย จึงกำหนดแนวทางการกำกับดูแลในรูปของการให้คำแนะนำ และวางแนวทางเป็นกรอบเท่านั้น ซึ่งการกำหนดอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงตามมาตรฐาน BIS นี้ เป็นส่วนหนึ่งของ แนวทางการกำกับดูแลดังกล่าว โดยเน้นให้ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินมีความคล่องตัว ในการบริหารเงินกองทุนและสินทรัพย์ ในขณะเดียวกัน ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงิน จะต้องวางแผนการบริหารเงินกองทุนและสินทรัพย์ การควบคุม และตรวจสอบภายในที่มี ประสิทธิภาพด้วย

ง. ด้านการพัฒนาตลาดทุนและตราสารการเงิน จากการที่กำหนดอัตราส่วนเงิน กองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงตามมาตรฐาน BIS โดยอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ และสถาบันการเงิน มีเงินกองทุนชั้นที่ 2 คือ ตราสารที่มีลักษณะคล้ายทุน (HYBRID DEBT CAPITAL) เจ้าหนี้ด้วยสิทธิ ระยะเวลา (SUBORDINATED TERM DEBT) เป็นที่คาดว่าธนาคารพาณิชย์ และสถาบันการเงินจะ ให้ความสนใจการออกตราสารประเภทนี้เพื่อเป็นการเพิ่มเงินกองทุนมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อการออก ตราสารประเภทนี้ไม่มีผลกระทบต่อสัดส่วนของผู้ถือหุ้น การรักษาระดับการจ่ายเงินปันผล และ

เป็นเงินทุนระยะยาว จากเหตุผลดังกล่าวคาดว่าธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินจะระดมทุนด้วยการออกตราสารการเงินประเภทนี้ เพื่อระดมทุนทั้งจากในประเทศและต่างประเทศเพิ่มขึ้น ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนและธุรกิจอื่น ๆ ที่มีเงินออมเกิดความเชื่อถือในตราสารการเงินที่ธนาคารพาณิชย์ และสถาบันการเงินเป็นผู้ออก หันมาลงทุนในตราสารการเงินเหล่านี้เพิ่มขึ้น ก่อให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาตลาดทุนและตราสารการเงินในระยะยาว

จ. เป็นการเพิ่มการให้สินเชื่อแก่ภาคเศรษฐกิจที่ก่อให้เกิดผลผลิตและผู้มีรายได้น้อย จากการที่การกำหนดอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงตามมาตรฐาน BIS ลดความเสี่ยงของการให้สินเชื่อประเภทเกษตรกรรม อุตสาหกรรม การกสิกรรม และสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย จะทำให้ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินให้ความสนใจที่จะให้สินเชื่อ และเสนอบริการใหม่ ๆ ให้แก่ภาคเศรษฐกิจเหล่านี้เพิ่มขึ้น อันจะก่อให้เกิดผลดีต่อประสิทธิภาพการผลิตและความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในอนาคต

จากภาพรวมของระเบียบและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่บังคับใช้กับสถาบันการเงินในปัจจุบันทำให้การดำเนินงานของสถาบันการเงินจะอยู่ภายใต้การควบคุม ซึ่งรวมไปถึงการให้สินเชื่อที่อยู่อาศัย ถึงแม้ว่าความต้องการในตลาดสินเชื่อที่อยู่อาศัยมีจำนวนมาก แต่ความสามารถของสถาบันการเงินในการให้สินเชื่อก็ยังอยู่ในวงจำกัด เพราะการดำเนินงานของสถาบันการเงินมีใช้จำกัดอยู่แต่เฉพาะการให้สินเชื่อ และการให้สินเชื่อของสถาบันการเงินก็มีหลายประเภทมิได้จำกัดเฉพาะแต่สินเชื่อที่อยู่อาศัยเพียงอย่างเดียว

สำหรับรูปแบบในการให้สินเชื่อที่อยู่อาศัยของสถาบันการเงิน โดยทั่วไปก็จะมีกำหนดหลักเกณฑ์ไว้เบื้องต้นในเรื่องวัตถุประสงค์ในการให้กู้ยืม เช่น กู้เงินเพื่อซื้อที่ดินสำหรับปลูกบ้านพักอาศัยของตนเอง หรือกู้เงินเพื่อปลูกบ้านพักอาศัยที่ดินของตนเอง หรือที่ดินอันเป็นกรรมสิทธิ์ของบิดา มารดา สามี ภรรยา หรือบุตรของผู้กู้ หรือกู้เงินเพื่อซื้อที่ดินและปลูกบ้านบนที่ดินนั้นเพื่ออยู่อาศัย หรือกู้เงินเพื่อซื้อบ้านสำเร็จรูปพร้อมที่ดิน รวมทั้งทาวน์เฮ้าส์ หรือกู้เงินเพื่อซื้ออาคารพาณิชย์พร้อมที่ดินใช้เป็นที่อยู่อาศัย หรือกู้เงินเพื่อซ่อมแซม ตกแต่ง ดัดแปลงที่อยู่อาศัย หรือกู้เงินเพื่อปลดจำนองกับสถาบันการเงินอื่น อันเนื่องมาจากการซื้อบ้านและที่ดิน เป็นต้น

นอกจากจะกำหนดในเรื่องวัตถุประสงค์ของการนำเงินไปใช้แล้ว สถาบันการเงินส่วนมากจะกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะขอสินเชื่อด้วย เช่น ผู้ขอสินเชื่อจะต้องมีเงินฝากประเภทหนึ่งประเภทใดกับธนาคาร (กรณีที่เป็นธนาคารพาณิชย์) ผู้ขอสินเชื่อจะต้องมีอาชีพเป็นหลักฐาน มีรายได้ที่แน่นอน สม่ำเสมอ สามารถผ่อนชำระหนี้ตามเวลาที่กำหนดได้

ในการกู้ยืมเงินทั่วไป ผู้กู้จะต้องจัดให้มีหลักประกันแก่สถาบันการเงินเพื่อเป็นประกันในการชำระหนี้ของผู้กู้นั้น ๆ ตัวอย่างเช่น ผู้กู้อาจจะจดทะเบียนจำนองที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเป็นประกัน หรือใช้เงินฝากค้ำประกันเต็มวงเงิน หรืออาจจะจัดหาบุคคลค้ำประกันวงเงิน

โดยทั่วไปในการให้สินเชื่อของสถาบันการเงิน วงเงิน อัตราดอกเบี้ย ที่สถาบันจะอนุมัติให้แก่ผู้ขอสินเชื่อแต่ละรายอาจจะไม่เท่ากันซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น ราคาประเมินของทรัพย์สินที่จะนำมาเป็นหลักประกัน วัตถุประสงค์ของการนำเงินไปใช้ รวมทั้งคุณสมบัติของผู้กู้ด้วย สำหรับระยะเวลาในการผ่อนชำระของสินเชื่อที่อยู่อาศัยโดยปกติมักจะใช้เวลา นาน แต่สถาบันการเงินมักจะมีหลักเกณฑ์ในเรื่องระยะเวลาในการผ่อนชำระโดยเปรียบเทียบกับอายุของผู้ขอกู้ในแต่ละราย เป็นต้น

ในบางกรณีของรูปแบบการให้สินเชื่อ สถาบันการเงินอาจร่วมกับบริษัทประกันภัย ในการให้สินเชื่อ โดยมีหลักการว่าผู้ขอสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยจะได้รับการคุ้มครองการเสียชีวิต ทั้งในกรณีที่เป็นอุบัติเหตุและโรคภัยไข้เจ็บ เพื่อให้ผู้กู้มั่นใจได้ว่าหากตนเสียชีวิตลงในระหว่างที่ยังมีหน้าที่ในการผ่อนชำระกับสถาบันการเงิน กรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยจะยังคงเป็นของตนโดยบริษัทประกันภัยจะรับภาระการไถ่ถอนจำนองให้ตามเงินวงเงินที่เอาประกันไว้ ด้วยการชำระเป็นเงินสดให้กับสถาบันการเงินพร้อมกับโอนกรรมสิทธิ์ที่อยู่อาศัยดังกล่าวให้กับทายาทผู้ขอทำประกัน และหากมีเงินส่วนเหลือจากการชำระหนี้ให้กับสถาบันการเงิน บริษัทประกันภัยจะยกให้กับทายาทของบุคคลนั้นด้วย

หลักเกณฑ์การออกหุ้นกู้มีประกันในปัจจุบัน

ในการออกและเสนอขายหุ้นกู้มีประกันในปัจจุบัน กฎหมายที่ใช้บังคับที่สำคัญคือพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ กจ. 13/2537 เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในการขออนุญาตและการอนุญาตให้เสนอขายหุ้นกู้ที่ออกใหม่ ฉบับลงวันที่ 10 สิงหาคม 2537 พระราชบัญญัติบริษัทมหาชน พ.ศ. 2535

ปัจจุบันผู้ที่มีคุณสมบัติในการออกและเสนอขายหุ้นกู้มีประกัน จะต้องเป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด ถึงแม้ว่าตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1229 จะบัญญัติว่า บริษัทจะออกหุ้นกู้ไม่ได้ แต่ตามมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 กำหนดว่า มิให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ห้ามมิให้บริษัทจำกัดออกหุ้นกู้มาใช้บังคับกับบริษัทจำกัดที่ได้รับอนุญาตให้ออกหุ้นกู้ตามมาตรา 34^{**} แต่สำหรับบริษัทมหาชนจำกัดจะสามารถออกและเสนอขายหุ้นกู้ได้โดยพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 มาตรา 145 บัญญัติว่า “การกู้เงินของบริษัท โดยการออกหุ้นกู้เพื่อเสนอขายกับประชาชนให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และให้นำมาตรา 25 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

* ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1229

** พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ห้ามมิให้บริษัทจำกัดเสนอขายหลักทรัพย์ที่ออกใหม่ประเภทหุ้นกู้ ตัวเงิน ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นกู้ และหลักทรัพย์อื่นใดที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. กำหนด เว้นแต่

- (1) มีคุณสมบัติตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด
- (2) เสนอขายหลักทรัพย์ที่ไม่อาจแปลงสภาพแห่งสิทธิเป็นหุ้นได้
- (3) ได้รับอนุญาตจากสำนักงาน และ
- (4) ปฏิบัติตามมาตรา 65

มติที่ให้ออกหุ้นกู้ตามวรรคหนึ่ง ต้องใช้มติของที่ประชุมผู้ถือหุ้นด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุม และมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน”

ดังนั้น ในปัจจุบันการออกและเสนอขายหุ้นกู้สามารถกระทำได้ทั้งบริษัทจำกัด และบริษัทมหาชนจำกัด แต่ทั้งนี้จะต้องอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ ระเบียบ และข้อบังคับตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 รวมทั้งประกาศต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1. การออกและเสนอขายหุ้นกู้มีประกัน ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

หลักการโดยทั่วๆ ไปในการเสนอขายหุ้นกู้มีประกันนั้นกำหนดไว้ในหมวดที่ 2 การออกหลักทรัพย์ของบริษัท ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ซึ่งเป็นบทกฎหมายที่จะให้อำนาจคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (แล้วแต่กรณี) กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการที่ชัดเจน

ในการเสนอขายหุ้นกู้มีประกันต่อประชาชน ตามประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ กจ. 13/2537 เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในการขออนุญาตและการอนุญาตให้เสนอขายหุ้นกู้ที่ออกใหม่ ฉบับลงวันที่ 10 สิงหาคม 2537 โดยจะแยกลักษณะการขายเป็น 2 ประเภทคือ

1. การเสนอขายหุ้นกู้ที่ออกใหม่แก่บุคคลในวงจำกัด
2. การเสนอขายหุ้นกู้ที่ออกใหม่ต่อประชาชน

1.1 การเสนอขายหุ้นกู้ที่ออกใหม่แก่บุคคลในวงจำกัด³ หมายถึง การเสนอขายที่มีลักษณะหนึ่งลักษณะใดดังต่อไปนี้

(1) การเสนอขายแก่ผู้ลงทุนซึ่งมีจำนวนไม่เกินสามสิบห้ารายในรอบระยะเวลาสิบสองเดือน หรือ

(2) การเสนอขายแก่ผู้ลงทุนที่มีลักษณะหรือจัดอยู่ในประเภทดังต่อไปนี้

(ก) ธนาคารแห่งประเทศไทย

(ข) ธนาคารพาณิชย์

(ค) บริษัทเงินทุน

(ง) บริษัทหลักทรัพย์เพื่อเป็นทรัพย์สินของตนเองหรือเพื่อการจัดการโครงการลงทุนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ หรือเพื่อการจัดการกองทุนส่วนบุคคล

(จ) บริษัทเครดิตฟองซิเอร์

(ฉ) บริษัทประกันภัย

(ช) สถาบันการเงินระหว่างประเทศ

(ซ) นิติบุคคลที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น

(ฅ) ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

ประมาณ

(ญ) กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน

(ฎ) กองทุนบำเหน็จบำนาญ

(ฏ) กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

(ฐ) กองทุนรวม

(ฑ) นิติบุคคลที่มีสินทรัพย์รวม ตามงบการเงินที่ผู้สอบบัญชีตรวจสอบแล้ว สำหรับระยะเวลาล่าสุดตั้งแต่ห้าร้อยล้านบาทขึ้นไป

(ฒ) นิติบุคคลซึ่งมีผู้ถือหุ้นเป็นบุคคลตาม (ข) - (ฑ) ถือหุ้นรวมกันไม่ต่ำกว่าร้อยละเจ็ดสิบห้าของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมด

³ ประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ ที่ กจ. 13/2537, ฉบับลงวันที่ 10 สิงหาคม 2537, ข้อ 9.

(ณ) ผู้ลงทุนแต่ละรายซึ่งซื้อหุ้นกู้ที่มีมูลค่าตั้งแต่สิบห้าล้านบาทขึ้นไป ทั้งนี้ในการคำนวณมูลค่าขอหุ้นกูดังกล่าว ให้ถือเอาราคาเสนอขายหุ้นกุนั้นเป็นเกณฑ์

(ด) ผู้ลงทุนซึ่งไม่มีภูมิลำเนาในประเทศไทย และนำเงินลงทุนมาจากต่างประเทศ โดยมีผู้ดูแลหรือจัดการลงทุนให้

การเสนอขายหุ้นกู้ที่ออกใหม่แก่บุคคลในวงจำกัด (ในกรณีหุ้นกู้มีประกัน) บริษัทที่ประสงค์จะเสนอขาย จะต้องยื่นคำขออนุญาตต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พร้อมกับร่างข้อกำหนดสิทธิและร่างสัญญาแต่งตั้งผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ และคำขอความเห็นชอบบุคคล ซึ่งมีคุณสมบัติตามที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์กำหนด⁴ โดยสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์จะแจ้งผลการพิจารณาภายใน 7 วัน ถ้าหากพ้นระยะเวลาดังกล่าว สำนักงานฯ ยังมิได้แจ้งผลการพิจารณาก็ให้ถือว่าบริษัทได้รับอนุญาต⁵ แต่ทั้งนี้บริษัทจะต้องจัดให้มีข้อจำกัดการโอนภายในระยะเวลา 2 ปีแรกของหุ้นกู้มีประกัน⁶

สำหรับหลักประกันของหุ้นกู้ที่จะเสนอขายต่อบุคคลในวงจำกัด กฎหมายมิได้กำหนดประเภทหรือลักษณะหรือวิธีการคำนวณใด ๆ ไว้ จึงเป็นเรื่องที่บริษัทผู้ประสงค์จะเสนอขายหุ้นกู้มีประกันจะเป็นผู้กำหนดเอง ซึ่งมูลค่ารวมของหลักประกันอาจจะต่ำกว่ามูลค่ารวมหุ้นกู้ทั้งหมดก็ได้

สำหรับกรณีบริษัทจำกัด มิได้มีการกำหนดให้บริษัทจำกัดจะต้องได้รับมติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นในการออกหุ้นกู้มีประกัน ดังนั้น จึงมีเพียงมติของคณะกรรมการก็เพียงพอ แต่อย่างไรก็ดีบริษัทมหาชนจำกัดไม่ว่าจะเป็นการเสนอขายหุ้นกู้ต่อบุคคลในวงจำกัด หรือเป็นการเสนอขายต่อประชาชน บริษัทมหาชนจำกัดนั้นจะต้องได้รับมติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นเสียก่อน ตามมาตรา 145 แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด

⁴ เรื่องเดียวกัน, ข้อ 13.

⁵ เรื่องเดียวกัน, ข้อ 12.

⁶ เรื่องเดียวกัน, ข้อ 15.

1.2 การเสนอขายหุ้นกู้ที่ออกใหม่ต่อประชาชน

ในการเสนอขายหุ้นกู้มีประกันที่ออกใหม่ต่อประชาชน ได้มีการกำหนดคุณสมบัติของบริษัทที่จะขออนุญาตเสนอขาย หากคุณสมบัติไม่ครบตามหลักเกณฑ์ทั้งหมดก็จะมี การจำกัดประเภทของหลักประกัน วิธีการคำนวณหลักประกันของหุ้นกู้ที่จะออกและเสนอขาย ผู้ออกและเสนอขายหุ้นกู้มีประกัน จะได้รับอนุญาตต่อเมื่อเข้าหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้⁷

- (1) มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการนำเงินที่ได้จากการจำหน่ายหุ้นกู้ไปใช้เพื่อการประกอบธุรกิจ
  - (2) มีการประกอบธุรกิจหลักที่เป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย
  - (3) มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่าสามปีก่อนวันที่ยื่นคำขออนุญาต และสามารถแสดงได้ว่าตลอดระยะเวลาสามปีดังกล่าว ผู้ขออนุญาตมีฐานะทางการเงินมั่นคงโดยมีคุณภาพของสินทรัพย์สภาพคล่อง และโครงสร้างเงินทุนที่เหมาะสมตามประเภทธุรกิจนั้น และมีผลการดำเนินงานเท่าที่ผ่านมาเป็นผลดีตามสภาพและประเภทธุรกิจ
  - (4) สามารถแสดงได้ว่า การประกอบธุรกิจต่อไปในระยะเวลาอันสมควร จะมีการดำเนินงานและฐานะการเงินที่ดีตามสภาพและประเภทธุรกิจ และจะสามารถชำระคืนหนี้ตามหุ้นกู้ได้เมื่อครบกำหนด
  - (5) ผู้สอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน เป็นผู้ตรวจสอบงบการเงินของผู้ขออนุญาตและบริษัทย่อย (ถ้ามี) และผู้สอบบัญชีดังกล่าวได้ให้ความเห็นไว้อย่างไม่มีเงื่อนไข หรือในกรณีที่เป็นการให้ความเห็นอย่างมีเงื่อนไข หรือในกรณีที่เป็นการให้ความเห็นอย่างมีเงื่อนไข เงื่อนไขนั้นต้องระบุเป็นจำนวนเงินได้อย่างชัดเจน
- ในกรณีที่บริษัทย่อยของผู้ขออนุญาต เป็นบริษัทที่จัดตั้งขึ้นในต่างประเทศ ผู้สอบบัญชีของบริษัทย่อยนั้น ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้สอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานแต่ต้องเป็นผู้สอบบัญชีที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชีเดียวกับสำนักงานสอบบัญชีในประเทศไทย ซึ่งมีผู้สอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานปฏิบัติงานอยู่

⁷ เรื่องเดียวกัน, ข้อ 21.

(6) สามารถแสดงได้ว่ามีผู้บริหารที่มีจริยธรรม มีความสามารถในการจัดการหรือมีประสบการณ์ในธุรกิจที่ประกอบการ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความตั้งใจที่จะดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่อง มีความเข้าใจ และรับผิดชอบต่อสาธารณชน และต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(ก) มีประวัติเคยถูกไล่ออก ปลดออก ให้ออก หรือต้องคดี เนื่องจากการกระทำทุจริต

(ข) มีประวัติการทำงานหรือมีการกระทำอันส่อไปในทางไม่สุจริต

(ค) มีประวัติการบริหารงาน หรือมีการกระทำอื่นใด อันเป็นเหตุให้เกิดการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์อย่างร้ายแรง อันแสดงถึงการขาดความรับผิดชอบหรือความรอบคอบในการบริหารงาน

(7) มีมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นให้ออกหุ้นกู้ในวงเงินที่เพียงพอสำหรับหุ้นกู้ที่เสนอขาย

(8) มีการศึกษาความเป็นไปได้เป็นอย่างดี สำหรับกรณีที่เป็นกรออกหุ้นกู้ที่มีกำหนดเวลาการชำระคืนเกินกว่าสองร้อยเจ็ดสิบวัน เพื่อโครงการลงทุนขนาดใหญ่ หรือโครงการใหม่ นอกขอบเขตธุรกิจเดิมที่ต้องอาศัยความชำนาญเฉพาะด้าน

(9) มีการผูกพันวงเงินหรือสัดส่วนการกู้ยืมเงิน การค้ำประกัน หรือการก่อภาระหนี้ ทำนองเดียวกันในอนาคตไว้ในข้อกำหนดสิทธิอย่างชัดเจน และสามารถแสดงได้ว่าจะมีฐานะการเงินดีตามสภาพและประเภทธุรกิจ ภายหลังจากการก่อหนี้เงินเต็มวงเงินหรือสัดส่วนที่ได้ผูกพันไว้แล้ว

การออกและเสนอขายหุ้นกู้มีประกัน ในการยื่นคำขออนุญาตจะต้องระบุรายละเอียดเกี่ยวกับหลักประกันไว้อย่างชัดเจนในคำขออนุญาต และแสดงได้ว่าจะสามารถจัดให้มีหลักประกันดังกล่าวเป็นประกันการชำระหนี้ตามหุ้นกู้ได้

กรณีพิเศษ หากผู้ออกและเสนอขายมีคุณสมบัติครบตาม (1) - (9)⁸ สามารถที่จะจัดให้มีหลักประกันอย่างใด ๆ เพื่อเป็นการประกันการชำระหนี้ตามหุ้นกู้มีประกันได้ แต่หากหลักประกันเป็นที่ดิน อาคาร หรือสิ่งปลูกสร้าง จะต้องจัดให้มีการประกันวินาศภัยกับ บริษัทประกันภัยในวงเงินไม่น้อยกว่ามูลค่ารวมหุ้นกู้ ตามอัตราส่วนที่มีทรัพย์สินดังกล่าวเป็น ประกันตลอดอายุของหุ้นกู้โดยมีผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้เป็นผู้รับประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัยแทนผู้ ถือหุ้นกู้ทั้งปวง และจะต้องมีการประเมินราคาโดยผู้ประเมินราคาที่ได้รับความเห็นชอบจาก สำนักงานฯ ซึ่งได้ประเมินไว้ไม่เกินหกเดือนก่อนวันที่ได้มีการยื่นคำขออนุญาต

หากผู้ออกและเสนอขายหุ้นกู้ที่ยื่นคำขออนุญาตมีคุณสมบัติไม่ครบ กล่าว คือขาดข้อ 3 และข้อ 9⁹ การออกหุ้นกู้จะกระทำได้เฉพาะหุ้นกู้มีประกันเท่านั้น ซึ่งหลักประกันนั้น จะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของข้อ 30 - ข้อ 33¹⁰ ดังนี้

ข้อ 30 หลักประกันของหุ้นกู้มีประกันมีดังนี้

(1) ตราสารการเงินของรัฐ ได้แก่

(ก) ตั๋วเงินคลัง

(ข) พันธบัตรรัฐบาล

(ค) หลักทรัพย์ที่กระทรวงการคลังค้ำประกันต้นเงิน และ

ดอกเบี้ย

(ง) พันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย

(จ) พันธบัตร หุ้นกู้ หรือตั๋วเงินที่ออกโดยหน่วยงานของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น หรือรัฐวิสาหกิจ ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ ทั้งนี้ ตามที่ สำนักงานกำหนด

(2) เงินฝากหรือตราสารการเงินของสถาบันการเงิน ได้แก่

(ก) บัตรเงินฝาก หรือตั๋วเงินที่สถาบันการเงินออกให้แก่ผู้ฝาก

เงิน หรือผู้ให้กู้ยืมเงิน

⁸ เรื่องเดียวกัน, ข้อ 22.

⁹ เรื่องเดียวกัน, ข้อ 22.

¹⁰ เรื่องเดียวกัน, ข้อ 30-33.

(ข) หุ้นกู้หรือตัวเงินของนิติบุคคล ซึ่งสถาบันการเงินค้า
ประกันรับรองหรืออวัลตันเงินและดอกเบี้ยโดยปราศจากเงื่อนไข

(3) ที่ดิน

(4) อาคารหรือสิ่งปลูกสร้าง

(5) การค้ำประกันเพื่อการชำระหนี้ตามหุ้นกู้ โดยมีความรับผิดชอบ
อย่างลูกหนี้ร่วมโดยกระทรวงการคลัง สถาบันการเงิน หรือบริษัทอื่นที่มีคุณสมบัติครบถ้วนใน
ลักษณะเดียวกับไปณสมบัติตามข้อ 21(2) ถึง (6) และ (9)

ข้อ 31 หลักประกันตามข้อ 30(1) ถึง (4) จะต้องไม่มีบุริมสิทธิหรือสิทธิ
ใดๆ ซึ่งบุคคลอื่นอาจร้องขอต่อศาลให้บังคับชำระหนี้เหนือหลักประกันนั้นได้ตามกฎหมายก่อนผู้
ถือหุ้นกู้มีประกัน เว้นแต่เป็นกรณีที่สำนักงานพิจารณาเห็นว่าการบังคับชำระหนี้ตามบุริมสิทธิ
หรือสิทธิใด ๆ ดังกล่าวจะไม่เป็นที่เสื่อมสิทธิของผู้ถือหุ้นกู้ในการบังคับหลักประกันนั้น

สำหรับหลักประกันตามข้อ 30(4) ต้องมีการประกันวินาศภัยกับบริษัท
ประกันภัยในวงเงินไม่น้อยกว่ามูลค่ารวมหุ้นกู้ ตามอัตราส่วนที่มีทรัพย์สินดังกล่าวเป็นประกัน
ตลอดอายุของหุ้นกู้ โดยมีผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้เป็นผู้รับประกันภัยตามกรมธรรม์ประกันภัยแทนผู้ถือหุ้น
กู้ทั้งปวง

ข้อ 32 อัตราราคา หรือมูลค่าขั้นต่ำของหลักประกันหุ้นกู้ต่อมูลค่ารวม
หุ้นกู้ให้เป็นอย่างนี้

(1) หลักประกันตามข้อ 30(1) และ (2) อย่างใดอย่างหนึ่งหรือรวม
กันต้องไม่น้อยกว่าหนึ่งเท่าของมูลค่ารวมหุ้นกู้

(2) หลักประกันตามข้อ 30(3) ต้องไม่น้อยกว่าหนึ่งจุดสองห้าเท่า
ของมูลค่ารวมหุ้นกู้

(3) หลักประกันตามข้อ 30(4) ต้องไม่น้อยกว่าสองเท่าของมูลค่า
รวมหุ้นกู้

(4) หลักประกันตามข้อ 30(5) ต้องมีวงเงินไม่น้อยกว่ามูลค่ารวม
หุ้นกู้และดอกเบี้ยที่ค้างชำระทั้งหมด

ในกรณีที่ได้จัดให้มีหลักประกันตามข้อ 30(1) ถึง (5) หลายอย่างรวมกัน ให้คำนวณมูลค่าหลักประกันโดยให้วิธีเทียบอัตราส่วนตามอัตราที่กำหนดไว้ เว้นแต่สำนักงานจะกำหนดเป็นอย่างอื่น

ข้อ 33 การประเมินราคาหรือการคำนวณมูลค่าของหลักประกันให้กระทำดังนี้

(1) หลักประกันตามข้อ 30(1) และ (2)(ก) และ (ข) ให้ใช้ราคาใดราคาหนึ่งดังนี้ แล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า

(ก) ราคาตลาดครั้งสุดท้าย

(ข) ราคาที่ตราไว้ในตราสารนั้น

(ค) ราคาได้มาซึ่งหลักประกันนั้น รวมทั้งดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่พึงได้รับจนถึงวันที่ออกหุ้นกู้

(2) หลักประกันตามข้อ 30(2)(ค) ให้คำนวณมูลค่าด้วยยอดคงค้างรวมดอกเบี้ยค้างรับ (ถ้ามี) ณ วันที่ยื่นคำขออนุญาต

(3) หลักประกันตามข้อ 30(3) และ (4) ให้ประเมินราคาโดยผู้ประเมินราคาที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน ซึ่งได้ประเมินไว้ไม่เกินหกเดือนก่อนวันที่ยื่นคำขออนุญาต ทั้งนี้ สำนักงานอาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินราคาไว้ด้วยก็ได้

การประเมินราคาหรือการคำนวณมูลค่าของหลักประกันตามวรรคหนึ่งจะต้องคำนึงถึงสิทธิและภาระผูกพันใด ๆ ไม่ว่าจะเกิดขึ้นโดยบทกฎหมายหรือโดยสัญญาที่มีอยู่เหนือทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันนั้นด้วย

นอกจากการจัดให้มีหลักประกันของหุ้นกู้มีประกันดังกล่าวข้างต้นแล้ว ผู้ออกและเสนอขายที่ขออนุญาต จะต้องจัดให้มีข้อกำหนดว่าด้วยสิทธิและหน้าที่ของผู้ออกหุ้นกู้และผู้ถือหุ้นกู้¹¹ ซึ่งต้องมีความชัดเจน ไม่มีข้อกำหนดที่เป็นการเอาเปรียบคู่สัญญาอย่างไม่เป็นธรรม โดยจะต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

¹¹ เรื่องเดียวกัน, ข้อ 35-36.

- (1) รายการทั่วไป
- (2) ลักษณะสำคัญของหุ้นกู้
- (3) การชำระหนี้ตามหุ้นกู้
- (4) หลักประกัน (สำหรับกรณีที่เป็นหุ้นกู้มีประกัน)
- (5) วิธีการแปลงสภาพแห่งสิทธิ (สำหรับกรณีที่เป็นหุ้นกู้แปลงสภาพ)
- (6) หน้าที่ของผู้ออกหุ้นกู้
- (7) ผลของการผิดเงื่อนไขหรือข้อตกลงในข้อกำหนดสิทธิ
- (8) อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้
- (9) การแต่งตั้งและการเปลี่ยนตัวผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้
- (10) การแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดสิทธิ
- (11) การประชุมผู้ถือหุ้นกู้
- (12) ตัวอย่างใบหุ้นกู้แนบท้ายข้อกำหนดสิทธิ

ในการเสนอขายหุ้นกู้มีประกันต่อประชาชน จะต้องมีการจัดทำสัญญาแต่งตั้งผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ ซึ่งสัญญาแต่งตั้งผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ต้องมีความชัดเจน ไม่เป็นการเอาเปรียบคู่สัญญาอย่างไม่เป็นธรรม และมีรายละเอียดมากกว่าสัญญาแต่งตั้งผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ที่ได้ทำเพื่อการเสนอขายหุ้นกู้มีประกันต่อบุคคลในวงจำกัด นอกจากนี้เนื้อหาในสัญญาแต่งตั้งผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้จะต้องสอดคล้องกับข้อกำหนดสิทธิ มีการลงลายมือชื่อของคู่สัญญา และอย่างน้อยต้องมีรายการและสาระสำคัญดังต่อไปนี้

- (1) ชื่อและที่อยู่ของคู่สัญญา
- (2) วันที่สัญญามีผลใช้บังคับ
- (3) อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของคู่สัญญา โดยมีข้อตกลงที่ระบุให้ผู้ออกหุ้นกู้และผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบตามข้อกำหนดสิทธิทุกประการ
- (4) อัตราและวิธีการจ่ายค่าตอบแทน หรือบำเหน็จในการเป็นผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ ซึ่งต้องกำหนดจำนวนไว้ชัดเจนแน่นอน รวมทั้งอัตราและวิธีการจ่ายเงินทดรองซึ่งผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ได้จ่ายไปเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ของตนตามประกาศนี้
- (5) การสิ้นสุดของสัญญาแต่งตั้งผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้

นอกจากนี้ ในการออกและเสนอขายหุ้นกู้มีประกันต่อประชาชน จะต้องมีการจัดทำสัญญาแต่งตั้งผู้จัดจำหน่ายหลักทรัพย์¹² โดยมีการกำหนดสาระสำคัญของสัญญาแต่งตั้งดังนี้

(1) กำหนดให้ผู้จัดจำหน่ายหลักทรัพย์เก็บรักษาเงินค่าจองซื้อหุ้นกู้ไว้ในบัญชีที่ผู้จัดจำหน่ายหลักทรัพย์เปิดไว้แยกต่างหากจากบัญชีอื่น

(2) กำหนดให้ผู้จัดจำหน่ายหลักทรัพย์ส่งมอบเงินค่าจองซื้อให้แก่ผู้ได้รับอนุญาตให้แล้วเสร็จภายในเจ็ดวัน นับแต่วันปิดการเสนอขายหุ้นกุนั้น เว้นแต่เป็นกรณีที่กำหนดตาม (3)

(3) ในกรณีที่ผู้ได้รับอนุญาตไม่อาจแต่งตั้งผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ตามคำยินยอมของผู้ถือหุ้นกู้ และจัดให้มีหลักประกันการออกหุ้นกู้ตามข้อกำหนดสิทธิ (ถ้ามี) ให้ผู้จัดจำหน่ายหลักทรัพย์คืนเงินค่าจองซื้อหุ้นกู้ พร้อมดอกเบี้ยที่เกิดจากบัญชีจองซื้อหุ้นตาม (1) ให้แก่ผู้จองซื้อหุ้นกู้ภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่ปิดการเสนอขาย

(4) กำหนดให้ใบจองซื้อหุ้นกู้ต้องมีข้อความดังต่อไปนี้

(ก) ผู้จองซื้อหุ้นกุกินยอมแต่งตั้ง (ชื่อบุคคลที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน) เป็นผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้

(ข) ผู้จองซื้อหุ้นกุกินยอมผูกพัน ตามข้อกำหนดว่าด้วยสิทธิและหน้าที่ของผู้ออกหุ้นกู้และผู้ถือหุ้นกู้ สำหรับหุ้นกู้ (ชื่อเฉพาะของหุ้นกู้ที่ใช้ในการอ้างอิง) ทุกประการ หากผู้จองซื้อได้รับการจัดสรรหุ้นกู้

(ค) ผู้จองซื้อหุ้นกุกิจำลองตรวจสอบข้อกำหนดว่าด้วยสิทธิ และหน้าที่ของผู้ออกหุ้นกู้และผู้ถือหุ้นกู้ได้ที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ สำนักงานใหญ่ของผู้ออกหุ้นกู้ และสำนักงานของผู้จัดจำหน่ายหลักทรัพย์

นอกจากนี้ เกณฑ์ทั่วไปบังคับให้หุ้นกู้ที่ออกและเสนอขายของบริษัทต้องมีมูลค่าไม่น้อยกว่าฉบับละหนึ่งร้อยบาท โดยชำระเป็นเงิน และผู้ซื้อจะขอหักกลบลบหนี้กับบริษัทมิได้¹³ และในใบหุ้นกู้¹⁴ จะต้องมีรายละเอียดดังนี้

¹² เรื่องเดียวกัน, ข้อ 56.

¹³ พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535, มาตรา 39

¹⁴ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 40.

ใบหุ้นกู้อย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (1) ชื่อบริษัท
- (2) เลขทะเบียนบริษัท และวันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนบริษัท
- (3) จำนวนเงินที่ออกหุ้นกู้
- (4) ชื่อผู้ถือหุ้นกู้ หรือคำแถลงว่า ได้ออกหุ้นกุนั้นให้แก่ผู้ถือ
- (5) ชนิด มูลค่า เลขที่ใบหุ้นกู้ จำนวนหุ้นกู้และจำนวนเงิน อัตราดอกเบี้ย และระยะเวลาการชำระคืน
- (6) วิธีการ เวลา และสถานที่สำหรับการชำระดอกเบี้ยหุ้นกู้ และการไถ่ถอนหุ้นกู้
- (7) สิทธิของผู้ถือหุ้นกู้ในกรณีที่บริษัทมีหนี้ก่อนการออกหุ้นกู้
- (8) วิธีการแปลงสภาพแห่งสิทธิ (ถ้ามี)
- (9) ลายมือชื่อกรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพันบริษัท หรือนายทะเบียนหุ้นกู้
- (10) วันเดือนปีที่ออกหุ้นกู้
- (11) รายการอื่น ตามที่คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ประกาศกำหนด

มีคำเรียกชื่อเป็นการเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการอ้างอิงถึงหุ้นกู้ที่เสนอขายในแต่ละครั้ง¹⁵ ทั้งนี้คำเรียกชื่อหุ้นกูดังกล่าวต้องแสดงถึงปีที่ครบกำหนดไถ่ถอน และลักษณะพิเศษของหุ้นกู้ (ถ้ามี) ไว้โดยชัดเจน เช่น หุ้นกู้มีประกัน NCU ครบกำหนดไถ่ถอน 2542

ในกรณีที่เป็นหุ้นกู้มีประกัน แต่หลักประกันตามหุ้นกุ่มีมูลค่ารวมกันต่ำกว่ามูลค่ารวมหุ้นกู้ คำเรียกชื่อจะต้องแสดงให้เห็นว่าหุ้นกู้มีประกันนั้นมีหลักประกันเพียงบางส่วน

¹⁵ ประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ กจ. 13/2537, ฉบับลงวันที่ 10 สิงหาคม 2537, ข้อ 6.

นอกจากนี้ในการออกและเสนอขายหุ้นกู้ต่อประชาชนจะต้องมีผู้แทนผู้ถือ
หุ้นกู้ ซึ่งมีหน้าที่ในการกำกับดูแลให้บริษัทผู้ออกหลักทรัพย์ปฏิบัติให้เป็นไปตามข้อกำหนดสิทธิ
และหน้าที่ และเป็นผู้ดูแลผลประโยชน์ต่าง ๆ ให้แก่ผู้ถือหุ้นกู้ทั้งปวง ซึ่งผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้¹⁶ จะต้อง
เป็นผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(1) เป็นสถาบันการเงินประเภท

(ก) ธนาคารพาณิชย์ หรือบริษัทเงินทุน หรือบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์
หรือสถาบันการเงินที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น ซึ่งสถาบันการเงินเหล่านี้มีเงินกองทุนสุทธิไม่
น้อยกว่าห้าร้อยล้านบาท และมีสินทรัพย์รวมสุทธิไม่น้อยกว่าห้าพันล้านบาท หรือ

(ข) บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัดที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบ
ธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทอื่นใด นอกจากประเภทการจัดการกองทุนรวม ซึ่งบริษัทเหล่านี้มีเงิน
กองทุนสุทธิไม่น้อยกว่าห้าร้อยล้านบาท และมีสินทรัพย์รวมสุทธิไม่น้อยกว่าเจ็ดร้อยห้าสิบล้าน
บาท

(2) มีกำไรที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปีหลังสุด
ก่อนปีที่ผู้ออกหุ้นกู้จะยื่นคำขอความเห็นชอบต่อสำนักงานเพื่อขอแต่งตั้งให้เป็นผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้
เว้นแต่จะมีเหตุผลจำเป็นและสมควรซึ่งได้รับการผ่อนผันจากสำนักงาน

(3) มีโครงสร้างการจัดการ และระบบการควบคุมภายในที่สามารถ
ป้องกันการกระทำ อันอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นกู้ โดยอย่างน้อย
ต้องแยกส่วนงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการเป็นผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ ออกจากส่วนงานที่รับผิดชอบเกี่ยว
กับการให้สินเชื่อ หรือการจัดจำหน่ายหลักทรัพย์ หรือส่วนงานอื่นที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้ง
ทางผลประโยชน์ในการกระทำหน้าที่เป็นผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้

¹⁶ เรื่องเดียวกัน, ข้อ 51.

(4) ไม่มีความสัมพันธ์กับผู้ถือหุ้นกู้ในลักษณะดังต่อไปนี้

(ก) เป็นผู้ค้าประกันการชำระหนี้ของผู้ถือหุ้นกู้ในมูลหนี้เดียวกับที่จะทำหน้าที่เป็นผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้

(ข) เป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทผู้ถือหุ้นกู้ เกินร้อยละห้าของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัท ทั้งนี้หุ้นของบริษัทดังกล่าวที่ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทดังต่อไปนี้ถืออยู่ให้นับเป็นหุ้นของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ด้วย

(1) ห้างหุ้นส่วนสามัญที่ผู้บริหารของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้เป็นหุ้นส่วน

(2) ห้างหุ้นส่วนจำกัดที่ผู้บริหารของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ เป็นหุ้นส่วน จำพวกไม่จำกัดความรับผิด หรือเป็นหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดรวมกันเกินร้อยละสิบของทุนทั้งหมดของห้างหุ้นส่วนจำกัดนั้น

(3) บริษัทที่ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ ผู้บริหารของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ หรือ ห้างหุ้นส่วนตาม 1. หรือ 2. ถือหุ้นรวมกันเกินร้อยละสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทนั้น

(4) บริษัทที่ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ ผู้บริหารของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ หรือ ห้างหุ้นส่วนตาม 1. หรือ 2. หรือบริษัทตาม 3. ถือหุ้นรวมกันเกินร้อยละสามสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทนั้น

(5) บริษัทที่มีผู้บริหารเป็นบุคคลเดียวกับผู้บริหารของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้

(ค) มีผู้ถือหุ้นเป็นผู้ถือหุ้นในผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ เกินร้อยละห้าของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้นั้น ทั้งนี้หุ้นของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ที่ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทตาม (ข) 1. ถึง 5. ถืออยู่ให้นับรวมเป็นหุ้นที่ถือโดยผู้ถือหุ้นกู้ด้วยโดยอนุโลม

(ง) มีผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นบุคคลเดียวกันถือหุ้นตั้งแต่ร้อยละห้าของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมด ทั้งในผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้และในผู้ถือหุ้นกู้ เว้นแต่เป็นการถือหุ้นของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทย หรือนิติบุคคลที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น

(จ) มีผู้บริหารเป็นบุคคลเดียวกับผู้บริหารของผู้ถือหุ้นกู้ เว้นแต่ผู้บริหารนั้นเป็นกรรมการที่ไม่มีอำนาจในการจัดการของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้และผู้ถือหุ้นกู้ ซึ่งมีจำนวนไม่เกินหนึ่งคน และเฉพาะกรณีที่ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้และผู้ถือหุ้นกู้มีกรรมการของบริษัทไม่น้อยกว่าเก้าคน

(ฉ) มีความเกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้เสียในผู้ถือหุ้นกู้ ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อมในลักษณะอื่นที่อาจเป็นเหตุให้ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ขาดความเป็นอิสระในการดำเนินงาน

และตามประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ กจ. 14/2537 เรื่องหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในการกระทำตามอำนาจหน้าที่ของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ไว้ดังนี้

ข้อ 1 ในประกาศนี้

“ข้อกำหนดสิทธิ” หมายความว่า ข้อกำหนดว่าด้วยสิทธิและหน้าที่ของผู้ถือหุ้นกู้และผู้ถือหุ้นกู้

ข้อ 2 ในการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 หรือที่กำหนดไว้ในสัญญาแต่งตั้งผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ต้องกระทำด้วยความระมัดระวังและใช้ฝีมือ เพื่อดูแลรักษาประโยชน์ของผู้ถือหุ้นกู้เยี่ยงผู้มีวิชาชีพจะพึงกระทำในกิจการเช่นนั้น

ข้อ 3 ในการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ในกิจการซึ่งต้องลงลายมือชื่อของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ให้ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ระบุไว้ด้วยว่าเป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ของผู้ถือหุ้นกู้ทั้งปวง

ข้อ 4 ให้ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ดูแลมิให้ผู้ถือหุ้นกู้กระทำการใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันการชำระหนี้ตามหุ้นกู้ อันจะทำให้มูลค่าของทรัพย์สินนั้นลดน้อยถอยลง เว้นแต่เป็นการใช้สอยทรัพย์สินตามปกติ

ข้อ 5 ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ต้องไม่ให้ความเห็นชอบในการนำทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันออกหาผลประโยชน์ หากการหาผลประโยชน์นั้นอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินหรือจะเป็นผลให้ทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันนั้น มีมูลค่าไม่เป็นไปตามอัตราที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดสิทธิ

ข้อ 6 ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ออกหุ้นกู้ไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดสิทธิในลักษณะอื่นนอกจากการผิดนัดชำระต้นเงิน หรือดอกเบี้ยหรือการผิดเงื่อนไขเกี่ยวกับเงินทุนเพื่อการไถ่ถอนหุ้นกู้ (ถ้ามี) และเกิดความเสียหายขึ้น ให้ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ดำเนินการเรียกร้องความเสียหายให้แก่ผู้ถือหุ้นกู้ทั้งปวงภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่อาจใช้สิทธิเรียกร้องเช่นนั้นได้ เว้นแต่ข้อกำหนดสิทธิกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ข้อ 7 ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ออกหุ้นกู้ผิดนัดชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ย หรือผิดเงื่อนไขเกี่ยวกับเงินทุนเพื่อการไถ่ถอน (ถ้ามี) ให้ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้จัดให้มีการประชุมผู้ถือหุ้นกู้เพื่อขอมติในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง ทั้งนี้ตามที่ระบุไว้ในข้อกำหนดสิทธิและสัญญาแต่งตั้งผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้

ข้อ 8 ในการแจ้งการที่ผู้ออกหุ้นกู้ไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดสิทธิ ให้ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้แจ้งเป็นหนังสือแก่ผู้ถือหุ้นกู้ที่ปรากฏชื่อตามทะเบียนผู้ถือหุ้นกู้ และให้แจ้งถึงผลการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในกรณีดังกล่าว ตลอดจนผลการดำเนินการนั้นด้วย

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้กระทำภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ หรือควรรู้ถึงการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดสิทธิ หรือนับแต่วันที่ได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ หรือนับแต่วันที่ปรากฏผลการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ หรือนับแต่วันที่ได้รับการร้องขอตามแต่กรณี

ข้อ 9 ในการดำเนินการจัดให้มีการประชุมผู้ถือหุ้นกู้ เพื่อขอมติของผู้ถือหุ้นกู้ ให้ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้แจ้งเป็นหนังสือถึงการจัดให้มีการประชุมดังกล่าวให้ผู้ถือหุ้นกู้ที่ปรากฏชื่อตามทะเบียนผู้ถือหุ้นกู้ทราบล่วงหน้าอย่างน้อยเจ็ดวันก่อนวันประชุม

ข้อ 10 ในการดำเนินการเรียกร้องค่าเสียหาย บังคับหลักประกัน หรือบังคับชำระหนี้ ให้ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ออกค่าใช้จ่ายเพื่อการดังกล่าวล่วงหน้าไปพลางก่อน เมื่อได้ทรัพย์สินจากการเรียกร้องค่าเสียหาย บังคับหลักประกัน หรือบังคับชำระหนี้แล้ว ให้ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้หักค่าใช้จ่ายที่ออกไปนั้นจากทรัพย์สินดังกล่าวก่อนดำเนินการแจกจ่ายทรัพย์สินให้แก่ผู้ถือหุ้นกู้ต่อไป

ข้อ 11 ภายใต้บังคับข้อ 10 เมื่อดำเนินการเรียกร้องค่าเสียหาย บังคับหลักประกัน หรือบังคับชำระหนี้เสร็จสิ้นแล้ว ให้ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้รวบรวมและแจกจ่ายทรัพย์สินที่ได้จากการเรียกร้องค่าเสียหาย บังคับหลักประกัน หรือบังคับชำระหนี้ ให้ผู้ถือหุ้นกู้ตามสัดส่วนที่ผู้ถือหุ้นกู้แต่ละคนพึงได้รับให้ถูกต้องและครบถ้วน ทั้งนี้ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ต้องจัดทำบัญชีแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการรวบรวมทรัพย์สิน ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ และการแจกจ่ายทรัพย์สินไว้ทุกชั้นตอน

ข้อ 12 ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้กระทำการไม่สามารถกระทำการดังต่อไปนี้

- (1) เข้าทำสัญญารับหลักประกันที่มีข้อความแห่งสัญญาที่เป็นผลให้ไม่อาจดำเนินการบังคับหลักประกันได้
- (2) ยอมให้มีการเปลี่ยนแปลงหลักประกัน นอกเหนือจากที่ระบุไว้ในข้อกำหนดสิทธิ
- (3) นำทรัพย์สินที่เป็นประกันการออกหุ้นกู้ ซึ่งอยู่ในการครอบครองของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ไปแสดงหาผลประโยชน์หรือยอมให้บุคคลใดนำไปแสวงหาผลประโยชน์ เว้นแต่ข้อกำหนดสิทธิกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น
- (4) เข้าชื่อไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งทรัพย์สินที่เป็นประกันการออกหุ้นกู้นั้น หรือทรัพย์สินของผู้ออกหุ้นกู้ที่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีเพื่อการชำระหนี้ตามหุ้นกู้
- (5) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม เพื่อตนเองจากบุคคลใด ๆ ที่เข้าชื่อหลักประกันหรือทรัพย์สินที่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี ในกรณีที่มีการบังคับหลักประกันหรือบังคับชำระหนี้
- (6) รับผลประโยชน์ตอบแทนอื่นใดจากการดำเนินการเรียกร้องค่าเสียหาย บังคับหลักประกันหรือบังคับชำระหนี้ นอกเหนือจากผลประโยชน์ที่ได้ตกลงไว้ในสัญญาแต่งตั้งผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้
- (7) ประนีประนอมยอมความในการดำเนินการเรียกร้องค่าเสียหาย บังคับหลักประกันหรือบังคับชำระหนี้ ทั้งนี้ เว้นแต่การประนีประนอมยอมความนั้นไม่ทำให้ผู้ถือหุ้นกู้ได้รับชำระหนี้และค่าเสียหายน้อยลงกว่าที่ควรจะได้รับตามสิทธิ หรือได้รับมติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นกู้ให้ประนีประนอมยอมความได้
- (8) หักเงินที่ต้องแจกจ่ายให้แก่ผู้ถือหุ้นกู้ ซึ่งได้มาจากการเรียกร้องค่าเสียหายบังคับหลักประกันหรือบังคับชำระหนี้ เพื่อชำระหนี้อื่นที่ผู้ถือหุ้นกู้อาศัยอยู่กับผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้
- (9) กระทำการใด ๆ อันมิชอบด้วยหน้าที่ซึ่งอาจเป็นผลให้ผู้ถือหุ้นกู้ไม่ได้รับชำระหนี้ตามหุ้นกู้อย่างครบถ้วน

หากผู้แทนผู้ถือหุ้นไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข หรือวิธีการที่กำหนด ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ มาตรา 272 ได้กำหนดโทษไว้ กล่าวคือ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งแสนบาท ตลอดเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

นอกจากการขออนุญาตแล้ว บริษัทผู้ออกหุ้นกู้ยังคงมีหน้าที่ในการยื่นแบบแสดงรายการข้อมูลต่อสำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. เพื่อวัตถุประสงค์ในการเปิดเผยข้อมูลของบริษัท และของหลักทรัพย์ประเภทนั้นต่อประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้ทราบข้อมูลก่อนที่จะตัดสินใจซื้อหลักทรัพย์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย